

KRAJSOVSZKY GÁBOR:¹

"Békességet és szabadságot Anyaszentegyháznak, Hazának!"²

Megemlékező előadás Mindszenty József bíborosról

Halálának 45., esztergomi érseki kinevezésének 75., pappá szentelésének 105. évfordulója
évében, az 1956-os kiszabadulásának emlékére rendezett Konferencián³

Rákosszentmihály, 2020. november 7.

Bevezető

„Vannak bizonyos cselekedetek, melyeket az ember – különösképpen a keresztény – semmi körülmények között sem nézhet tétlenül. Bármilyen is legyen a helyzet s bárki legyen is a felelős és az áldozat, a mi feladatunk az, hogy felemeljük szavunkat, hirdessük az igazságot és felszabadítsuk lelkiismeretünket.” (Mindszenty József)⁴

„Oly távlatból kívánok megállapításokat tenni, ahonnan áttekintés nyílik, de sorsunkhoz viszont oly közel hajolva, hogy mondanivalómnak meglegyen a gyakorlati érvénye mindnyájunk számára.” (Mindszenty József)⁵

>1990 óta az országban a gulyáskommunizmus vadkapitalizmussá mutált, élén ugyanazokkal a személyekkel, vagy legalább utódaikkal, akik 45 évig uralkodtak rajtunk. A helyzet megváltozására semmi remény nincs. Bár a politikai fordulattal kezdetben túlzott anyagi reményeink nem voltak, politikailag és szellemileg azért sokkal jobbra számítottunk. Amikor a 45 évig uralkodók – látván az elkerülhetlent – átadták a hatalmat, de csak azért, hogy utána vissza is vehessék. 2010 óta történik egy próbálkozás.<⁶

---

¹ MTMT adatbázisban szereplő, szabadon hozzáférhető releváns publikációk:

<https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10055534&paging=1;1000>

² Mindszenty József püspök újévi pásztorleveléből, 1945. január 1. (VÉL 1.1.2. 1945/I. 2-3.) In: Folytonos fegyverropogás közepette – Források a veszprémi egyházmegye második világháborús veszteségeiről I. Szerkesztette: Varga Tibor László. Veszprém, 2015. 31.

³ Hangfelvétel az előadásról: http://www.eucharisztikuskongresszus.hu/KG_hit_405.html

⁴ <https://mek.oszk.hu/14700/14753/14753.pdf> 85.

⁵ <http://mek.niif.hu/01900/01937/html/szerviz/dokument/mindsts.htm>

⁶ Szabó László professzor megnyilatkozásából. Lásd ehhez még: Krajsovszky Gábor személyre szóló, illetve nyílt levele Magyarország Kormányzatához: <https://www.katolikus.info/krajsovszky-02-2020.html>
A levél teljes szövege az alábbi (fent hivatkozott honlap Ficsor László honlapja):

Tisztelt Miniszterelnök Úr, Tisztelt Címzettek!

Nagyon fontos kérdésben írok Önöknek, akik nálam sokkal részletesebben rálátnak az ország mai problémáira, az országot fenyegető veszélyekre, hiszen Önök vezetik az országot és állnak ellen nap mint nap a külső és belső ultraliberális ellenség minősíthetetlen és agresszív támadásainak.

Aki - a fent említett ellentábor - a kereszténységet üldözi és gyalázza, az - a vallásosan hívőkön túlmenően - mindazokat is súlyosan megsérti, akik - még ha nem is kifejezetten vallási indítatásból, hanem a saját helyes lelkiismeretükre hallgatva - a természetes erkölcsi értékrend alapján állnak.

Én magam - csupán igen rövid bemutatkozásként írom - 54. életévemben járó, vallását gyakorló római katolikus ember vagyok. Ezt azért írom meg, mert az alábbi levelemben és annak belső hivatkozásaiban is szereplő meglátásaimhoz ennek ismerete nem érdektelen. A jelenlegi Kormány polgári-keresztény értékrendjével teljesen azonosulok és egyetértek vele. Azt is tudom, mivel az előző, 1990-ig regnáló kommunista rendszerben is éltem, hogy ma néhány olyan ember, politikus is van akár valamilyen vezető pozícióban is a polgári-keresztény oldalon, akik korábban ugyan tagjai voltak az akkori, 1990 előtti Pártnak, de annak politikájával 1990-től teljes mértékben szakítottak, attól elhatárolódtak és ma a nemzeti oldal őszinte elkötelezettjei, még akkor is, ha közülük esetleg nem mindenki vallja magát vallásosan hívő embernek. A keresztény értékrend általános emberi értékrend, ezért a természetes erkölcs és a vallás erkölcs nincsenek egymással ellentmondásban, hanem kiegészítik egymást, a közös nemzeti- és ország-építő célok érdekében is. Ezért az együttműködés a közös jó célok érdekében magától értetődő és teljesen természetes.

Mindszenty bíboros - a XX. század egyik legnagyobb főpáστοra és nemzeti hőse - a következőképpen nyilatkozott az 1956-os események kapcsán az akkori kormányokról, amikor megkérdezték tőle, hogy „Melyik kormányt ismeri el Magyarország törvényes kormányának? Nagy Imre kormányát vagy a Kádárét? – Nagy Imre kormányát ismerem el Magyarország kormányának. Kádár Jánost idegen katonai hatalom erőszakolta az országra. Abszolút törvénytelenek tartom és elutasítom.” Máskor pedig ugyancsak Nagy Imréről Mindszenty bíboros a következőket mondta: „Nagy Imre kommunista, de jó úton van.”

Mindezt azért szeretném előljáróban leírni, mert senkit nem szeretnék a leveleimben előforduló, sokszor erősebb kritikámmal még véletlenül és a legkisebb mértékben sem igazságtalanul elmarasztalni. Bárki, aki őszintén, áldozatok vállalásával mindent megtesz a nemzet megmaradásáért, különösen a mai igen nehéz helyzetben, azt a legnagyobb elismerés illeti!

<https://magyartudat.com/ime-igy-lopta-szet-a-fidesz-7-ev-alatt-az-orszagot-teljes-lista/>

(a cím nyilvánvalóan figyelemfelkeltő, *épp az ellenkezőjére* történő figyelemfelhívás a cél)

Alább elküldök egy hozzászólást, belső elektronikus hivatkozásokkal:

<https://civilosszefogas.hu/birosagi-uton-kell-szamon-kerni-a-tetteseket/>

Ebben az írásban - és ez lenne a levelem célja is - a következő gondolatra és javaslatra jutottam. Azért bátorodom javaslatot írni, mert a Kormány a Nemzeti Konzultációk alkalmával is - Európában szinte egyedülálló módon - mindig megkérdezte az állampolgárok véleményét is.

Amikor ma az országban a keresztény értékek és az egész kereszténység az ellenség (ez már rég nem ellenzék) általi permanens, példátlan (és sajnos sok esetben büntetlen) meggyalázása folyik - legutóbbi példa ez az eset:

<https://civilosszefogas.hu/istandwithremisztokepzodmeny/> és egyre nyíltabb a keresztényüldözés a világ nagyon sok részén, elsődlegesen fontos, sőt mi több, létkérdés az, hogy az országban a kereszténységet vallók közül az országgyűlési és egyéb választások alkalmával ezek az emberek hova, melyik pártra szavaznak. Ahogyan a fent hivatkozott írásomban és annak belső jelzetében is leírom, sajnos sok esetben mérhetetlenül naivak az ezekbe a körökbe tartozó emberek is. És amit én nagyon nagy mértékben hiányolok, hogy a keresztény egyházak vezetői - én csak a katolikus vonalról tudok nyilatkozni (ezért írtam a fenti, nagyon rövid bemutatkozást magamról) - az elmúlt három évtized alatt nem fogalmaztak meg egy olyan mérvű szókimondó, az ateista kommunizmus tetteit nyíltan és konkrétan keményen elítélő, részletes körlevelet /választási körlevelek jelentek azért meg, de meglátásom szerint kevés konkrétummal/, mint amilyenre szükség lett volna ahhoz, hogy (ezt a statisztikai arányokból lehet kalkulálni) templomba járó emberek ne szavazzanak nem keresztény értékrendű pártokra, illetve ne maradjanak távol a szavazástól (ami hozzájárult ahhoz, hogy 1990 óta összességében 12 év posztkommunista uralom legyen). Sajnos - és ezt most "belülről" véve kritika alá - a Magyar Katolikus Püspöki Kar, ha írt is körleveleket a választások előtt (2014-ben és 2018-ban tudomásom szerint már ez sem történt meg), nem adta tudtára egyértelműen a vezetetteik részére (a híveknek), hogy kire lehet és kire nem szabad szavazni. Amikor ez valamilyen formában feljűk bárhonnán számonkérés tárgyát képezi, kánonjogra hivatkozva szokott

---

elhangzani az, hogy az egyház úgymond ne politizáljon. /Csak zárójelben írom, hogy például a mohácsi vésznél püspök is volt az elesettek között, aki fegyveresen harcolt az ország ellenségeivel szemben - ma "csak" tollal és szóval kellene harcot vívni, de akkor az legyen tényleg "fegyver", jogos önvédelmi fegyver; mert a jogos önvédelem mindenkor jogi birtoka minden egyes embernek, minden egyes családnak, minden egyes nemzetnek!/

Ehhez én most bemásolva idézem a levél-hivatkozásban is szereplő három nagyon fontos idézetet, amely ma is teljességgel irányadó az egyház megnyilatkozásainak tekintetében:

>Itt nem lehet azzal sem "takaródnia", hogy a felekezetek hivatalosan ne politizáljanak – ez már nem egyszerű politikai kérdés, hanem nemzetmegmaradási vagy nemzetpusztulási közéleti kérdés. És ebben a keresztény egyházaknak – hatékony, és nem valamilyen semmitmondó nyilatkozatokkal – kötelességük részt venni. Alább bemásolok három idézetet Mindszenty bíboros erről a kérdéstről szóló nyilatkozataiból:

... mivel a politika ledöntheti az oltárt és romlásba viheti a halhatatlan lelkeket – ahogyan az a történelem folyamán annyiszor megtörtént -, súlyosan kötelező lelkipásztori feladatnak tekintetem a szavazó polgárok alaposabb tájékozottságát és felvilágosítását még a pártpolitika vonalán is elősegíteni. Az volt a felfogásom, hogy határozott kiállással és a lelkipásztoroktól jövő egyértelmű eligazítással megakadályozható a vallásellenes – vagy társadalmakat és a közerkölcsöket romboló – mozgalmak hatalomra jutása. A hit meggyengülésének a jele, ha az egyház ateista mozgalmakkal szemben a pártpolitikában semleges álláspontot foglal el és hívei ily módon megtévesztett lelkiismeretére hagyja a döntést.<

Mindszenty József: Emlékirataim. Szent István társulat, 1989. 28-29. oldal

A politika és a vallás viszonya

“A politizálás csak abban az esetben volna elválasztható a papi hivatástól, ha a vallás és a politika is különválasztható lenne, vagyis ha a vallás nem volna egyéb elvont elméletnél, égi vagy légi tüneménynél, melynek a földi, gyakorlati élethez semmi köze, és ha a politika ezt az elvont rendszert legalább békében hagyná. A vallás azonban nem pusztán elmélet, hanem élet és valóság, mely erkölcsöt irányít s ezzel együtt nemzetet, családot, egyént, igazságot, jogrendet, gazdaságot, szóval az egész életet. Viszont a politika is erősen beleavatkozik a vallás és vallás külső szervezeteinek dolgaiba, azért szükséges az ellensúlyozás, a vallás viszont-beavatkozása a politikába. Mivel pedig erkölcs és becsület nélkül elvesz a jogi és társadalmi rend, megdől a gazdasági rend és a nemzet ereje, a vallás politikájának kell az állam segítségére sietni azáltal, hogy lelket, fegyelmet, stílust vigyen be az emberi tevékenységbe és szavát, befolyását érvényesítse a társadalmi szervezetekben és a törvényhozás házában egyaránt. Pártot csak párttal lehet ellensúlyozni s a nemzeti ügynek nem szentimentális humanizmussal, nem általános frázisokkal, hanem hódoló, odaadó szeretettel való szolgálata mindig gondviselészerűen kijelöli a papság számára azt a pártot, amelynek programjéért harcolva, a politika fegyverével is meg kell védenie hazájának legszentebb érdekeit.”<

Zala Megyei Újság 1926. január 31.

http://www.eucharisztikuskongresszus.hu/Mindszenty_101.html

Mindszenty bíboros nyilatkozta egy interjúban az alábbiakat, 1974. október 10-én Bécsben, emlékiratai megjelenése alkalmából:

“A vatikáni zsinat is kinyilvánította: az Egyház mindig és mindenütt igénybe veheti a jogot, hogy a politikai jelenségek felett is ítéletet mondjon, amikor a személyes szabadságjogok és a lelkek üdve ezt megköveteli.”

/ZDF Magazin, 1974. október 10./ In: Mindszenty-leveleskönyv, 103. oldal. Összeállította: Mészáros István. Budapest, 1997. A kiadást gondozta: az Eötvös József Könyv- és Lapkiadó Bt. [<](http://www.eucharisztikuskongresszus.hu/Mindszenty_101.html)

Ehhez tartozik még - ami ugyancsak követendő példa lenne megnyilatkozási forma tekintetében a Magyar Katolikus Püspöki Kar és a többi keresztény felekezet részéről - az 1937-ben kiadott két, nagyon bátor hangú körlevél a kommunizmus pusztítása ellen:

<http://szit.katolikus.hu/feltoltes/Divini%20Redemptoris.pdf>

http://www.belvedere-meridionale.hu/wp-content/uploads/2016/03/03_Gregosits_2016_03.pdf

Földi László hírszerző egyik közleménye is releváns megnyilatkozás:

<https://mindenszo.hu/foldi-laszlo-megdobbento-elemzese-az-onkormanyzati-valasztasrol/>

valamint a mai migrációs háborúról szóló könyve is: <https://puskikiado.hu/foldi-laszlo-haboru.html>

Ez is igen szorosan kapcsolódó, súlyos kérdés, aminek vészes fenyegetéséhez nagymértékben hozzájárul az Európai Unió alapvetően keresztényellenes magatartása is (ebbe a kérdésbe persze most nem mennék bele, de lehet, hogy Magyarországnak is hamarosan a mostani angol példát /Brexit/ kellene követnie, függetlenségének megőrzése érdekében - amennyiben ez nem veszélyeztetné a jelenlegi polgári-keresztény Kormány biztos kormányzási pozícióját).

Mindezen előzmények, idézetek felsorolását követően az alábbiak fogalmazódtak meg bennem, egyre erősebben aggódva a ma tapasztalható helyzettel kapcsolatosan: az ellenzéki előretörés teljes pusztulásba vinné az országot,

Az *önvédelem* jogos erkölcsileg is: az önszeretetet és az ellenségszeretet dilemmájában jogom van a saját életemet inkább szeretni (neki is a magáét). Erkölcsi alapom ahhoz van, hogy *ártalmatlanná* tegyem a másikat, tehát a fő cél az *ártalmatlanná* tevés.⁷

Mert a magam és szeretteim életének szeretete előbbre való, mint az ártó támadó életének a szeretete – ez a *tiszta* katolikus morális tanítás (és nem a modernista) adja az alapot többek között a jogos *önvédelem*hez és a védekező háborúhoz is (és nincsen ellentétben az ellenségszeretet parancsával, ugyanis jogom van a saját életemet jobban szeretni, meg a szeretteimét, mint az ellenségét, az ártó támadóét, sőt *kötelességem is* jobban szeretni, mert ha nem így van, akkor *azok ellen vétekezem nagyon súlyosan*, akiket elsődlegesen szeretnem kell, akikről kötelességem gondoskodni).⁸ Ezért sem fogadható el a pacifisták – legyenek azok akár vallásosak is – azon nézete, hogy "én nem fogok fegyvert, nem állok be katonának, még akkor sem, ha azt a haza védelme és becsülete megköveteli". Mert akkor egyrészt ki álljon oda? A *másik* ember menjen frontkatonának? Azt nem tiltja a pacifisták "érzékeny" lelkiismerete? Másrészt pedig akkor ki védi meg a hazát, annak polgárait, gyermekeket, asszonyokat, aggokat, házat, vagyont, mindent (még adott esetben a pacifistákat is)? Ilyet Jézus soha nem tanított, amit ezek az "ál-moralisták" manapság mindenkinek bebeszélni igyekeznek. Csak el kell olvasni *XII. Piustól – őt is beleértve – kezdve visszamenőleg* a pápák bátor és igaz nyilatkozatait.

Európa szabadkőműves és neobolsevik tönkretévőit, a politikai degeneráltságot kellene gyors és rövid úton, végérvényesen kiiktatni Európa életéből! Sajnos Európa "keresztényeinek" súlyos mulasztásáért, a *jogos önvédelem hiányáért* (ami a manapság egyre inkább hangoztatott *hamis és hazug* "szeretetfogalom" következménye) bűnhődik az is, aki ártatlan; ez is nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Európa ebbe az állapotba jutott. /Érdekes, ezért soha

---

ahonnan emberi számítás szerint nem volna visszaút, és ami három évtized értékeit és vívmányait rombolná le teljes erővel. Hogy ez még véletlenül se következzen be (ahogyan a Fővárosban sajnos már bekövetkezett) - túl a kormányzati stratégiák erőteljes érvényesítésén és a hatékony lakossági tájékoztatásokon - mindenképpen szükséges a fent említett keresztény réteg (akiket én templomba járó embereknek neveztem) szavazásokon történő egyértelmű állásfoglalása is.

Ezt pedig - és ez lenne az én gondolatom - az eddigiekhez képest sokkal nagyobb hatékonysággal lehetne és kellene felekezeti vonalakon is megvalósítani, ha kormányzati-, nemzetbiztonsági- és hírszerzési (titkosszolgálati) vonalról (természetesen a hírközlő eszközök teljes kizárásával, teljesen bizalmasan) hivatalosan keresnék meg a magyar keresztény egyházak vezetőit és - hivatkozva a fenti körlevelekre és egyházi jogszabályokra, megnyilatkozásokra - felszólítanák/felkérnék őket időközi-, illetve választások előtti körlevelek kibocsátására, ami azután sajtóban, hírközlő eszközökben és nem kevésbé templomi szószékekről is elhangoznék. Mégpedig olyanra, aminek - ahogyan mondani szokták - "fogantja" is van.

És ehhez egyértelműen hozzátartozik az, hogy ugyan olyan mértékben ítéljék el a felekezetek vezetői a mai, nemzetellenes erőket, néven nevezve azokat, mint amilyen mértékig a fent idézett két, 1937-ben megjelent körlevél is tette. Csak ebből lehet egyértelmű eligazítást kapni és nem áttételes utalásokból - sajnos a mai nemzedékekből általában véve nagyon kipusztították a helyes nemzettudatot is. És a fiatalságot is szólítsák meg ilyenformán a felekezetek vezetői is, mert - konkrét, bár nem statisztikával alátámasztott adatokból ismeretes, hogy - a fiatalok körében az ultraliberális Momentum is egyre inkább hódít. Ahogyan a Magyar Honvédség főparancsnoka más ügyben megkereste az esztergomi érsek urat, úgy lehetne (kellene) megkeresni ez ügyben is a felelős egyházi vezetőket, mert itt a nemzet léte a súlyos tét.

Köszönetet mondva levelem elolvasásáért, maradok a Nemzet sorsa iránti felelősséggel, tiszteletteljes üdvözléssel: Krajsovsky Gábor

⁷ <https://777blog.hu/2019/01/14/a-papp-valaszol-nehez-hazassag-haboru-hivatas/>

⁸ http://eucharisztikuskongresszus.hu/pdf/KG_hit_59.pdf

senkinek nem jutott eszébe egyszer sem bocsánatot kérni, persze nem mintha azzal valami is megoldódna, mert tenni azt úgysem tesz érte az ilyen semmit./

Akik a zászlójukra minden vallás kiirtását tűzik, azokkal nem az alku, hanem az ellenállás az egyedüli lehetséges fellépés. Bármikor Nyugaton felszólaltak a kommunizmus ellen, akkor a kommunisták hátraléptek, nem lehetett ugyanazt folytatni, mint addig.⁹ Ha pedig ezeket engedik, akkor a kommunisták azt látják: ezek mindent hagynak, tehát menjünk előre, ellenállás nélkül. A kommunizmus abban a formában ugyan megszűnt létezni, mint amelyikben 1917-ben megvalósult, de az átka itt maradt – ehhez meg kell nézni a mai magyar társadalmat!

>A kommunizmus a sátán műve, aki el akarja pusztítani az Egyházat. A kommunizmus az egész világon elterjedt és minden szempontból sokkal nagyobb hatást gyakorolt, mint a hitlerizmus. A náciizmus, Hitler és az eszmerendszere helyi jelenség volt, jobbára egy emberhez kötődött és nem terjedt el az egész világon. A kommunizmus viszont igen. Az előbbi 12 évig, az utóbbi 70 évig volt uralmon – és a kommunista rezsimek még napjainkban is jelen vannak, különböző nevek alatt. Az összes ateista rezsimről beszélhetünk Oroszország kapcsán. Oroszországon nem csak a konkrét földrajzi helyet értjük, hanem mindazokat az országokat, amelyeknek a gondolkodását ez az ideológia befolyásolja. Ahogyan az apokaliptikus hagyomány mindazokat érti a *gonosz* alatt, akik elfordultak Istentől.¹⁰

„Hóhérai Tóth Ilonkával – példát statuálva, elrémisztésképpen – a magyar ifjúságot akasztották föl” – állítja Wittner Mária, ’56-os halálraítélt. És ma, akik a magyar ifjúságot ugyanúgy mételyeznek, mint annak idején, azok ma ugyanúgy felakasztják őket!

>Mert a rádió „hazudott éjjel, hazudott nappal, hazudott minden hullámhosszon”. Minden fronton támadnak, rendkívül hangosan, agresszívan, mindent le akarnak nyomni, ami az ő véleményükkel szemben áll. Mert mindenhol totálisan mindent uralni akarnak – a médiákat, a gondolatot, a tettet és a szavakat, mindent. Sem a kommunisták, sem a módszereik nem haltak ki. A kommunista ideológiákat megtestesítő utódszervezetek, örökösök és haszonélvezők napjainkban is részt vesznek a politikai életben. Folyamatosan harcolnak a maguk felsőbbrendűségért, a bűnözők jogainak növelése, a káosz, az anarchia kirobbantása érdekében, hogy ismét hatalomra kerülhessenek és érvényesíthessék ideológiájukat. Ez az, ami ellen folyamatosan fel kell lépni, minden áron meg kell akadályozni a kommunista, szocialista, liberális eszmerendszer hatalomra kerülhessen, nem csak a magunk, hanem gyermekeink jövőjének érdekében is. A gyilkosságokat és egyéb becstelenségeket tekintve

---

⁹ <http://mek.niif.hu/18300/18324/18324.pdf>

¹⁰ Bonum TV 2017 Fatima – az utolsó titok (magyar nyelvű szinkronizált változat)

https://drive.google.com/file/d/1SkFTppWQRNCjV0A22LEuoxkzcHXp9e4o/view?fbclid=IwAR0Ez-ESxuDPcS7d9joD-2ga3SuuK8eLWW6gN9j2slhvSI4Ht22FC9n_6aU

egy keresztény ember számára az értékrendünkért való küzdelem kötelesség, amire hőseink (Tóth Ilonka is) mártírhalála nyújt örök példaképet.¹¹

„ – A trianoni diktátum centenáriuma megfigyelhető, hogy az országot érő akkor rágalmak és a mostani, külföldről és belföldről érkező támadások között kísérteties a hasonlóság. Minek tulajdonítható ez?

– A XX. század első évtizedeiben hatalmas szabadkőműves hullám kerekedett Európában, és még a mozgalmon belül is uralomra kerültek a legszélsőségesebbek. Párizsból áramlott a harcos ateizmus szelleme. Államosították a templomokat Franciaországban, a hagyományos vallások ellen hadat viseltek. Nálunk ugyanezt akarták elérni, s hallatlanul agresszíven léptek föl. Most is hasonló folyamatok zajlanak. Sok egyetemi karon ugyanaz az ál-liberális, nihilista, bomlasztó szellem uralkodik, mint a Galilei Körben annak idején. (...)

Nyugaton az váltja ki ellenünk az egyik legnagyobb rosszallást, hogy a magyar kormány van arculata, önálló akarata és kétharmados többsége, amelynek révén nem kell a baloldali pártokkal koalícióra lépnie és ennek nagy előnyei vannak. Nyugaton ez nem így van, ennek következtében a pártok életképtelen koalíciókat kénytelenek kötni, sokszor a legádázabb ellenfelekkel. (...)

– Mert (Soros György – KG) a szervezeteinek támadásai révén úgy tűnik, mindenütt eléri Nyugaton, hogy a többség rákényszerüljön olyan magatartások támogatására, amelyek minden polgári demokráciában társadalomellenes devianciának minősülnek. (...)

Ha a történelemmel többen foglalkoznának az emberek, tudnák, hogy Károlyi Mihályék, Jászi Oszkárék pontosan ezt művelték Trianon után. A különbség annyi, hogy akkor ők emigrációból támadtak, a mostaniak pedig itthonról engedik meg maguknak a hazaárulást (eddig sajnos minden komolyabb szankció nélkül – KG). Viszont ennek a minősíthetetlen viselkedésnek van egy nagy előnye: a tömegek képet alkothatnak arról (bár minél nagyobb számban lenne így – KG), milyen káosz lenne itt, ha (...) ez a gyűlevész, agresszív társaság kormányt alakíthatna 2022-ben. Mindenki számára világossá válhatott, hogy azzal a romlott világgal szemben, amit baloldalnak neveznek, az egyetlen kormányképes erő a FIDESZ-KDNP-szövetség a mai Magyarországon. (...)

Mivel a nemzetközi támadások célja a jobboldali nemzeti kormány megdöntése, a büntető törvénykönyv idevonatkozó passzusait határozottabban kellene alkalmazni. Hiszen itt sokszor hazaárulásról van szó, meg kell tehát találni a módokat, hogy ezt az aknamunkát legalább korlátozni lehessen (a rossznak soha nincs szabadságjoga, semmiféle eltorzított demokrácia-fogalomban sem – KG). A mostani ellenzék némi leegyszerűsítéssel a Rákosi-korszak vezetőire emlékeztet, akik a magyarság iránt mérhetetlen ellenszenvvel (gyűlölettel: „ne csak őrizd, gyűlöld is”¹² – KG) viseltettek. Ez ugyanakkor alkotmányvédelmi, nemzetbiztonsági

---

¹¹ Kovács Péter polgármester (XVI. kerület) és Veres Árpád egyetemi docens (BME) emlékező beszédeiből. Emlékezés Tóth Ilonka szülőházánál. 2020. június 27.

<https://www.youtube.com/watch?v=OTbyYrG1DLs>

¹² <https://neb.hu/hu/ne-csak-orizd-gyulold-is>

kérdés is. (...) Főként a felsőoktatás intézményeinek ifjúságát kell megvédeni a fertőző hatásoktól.”¹³

„A titok különös tünemény. Olyasvalami, aminek legjobb esetben is csak a héjáig-burkáig jut a közönséges halandó. Igaz valóját éppen ezért nem könnyű földeríteni. mesterkémeknek sem, akik éveken át tanulták és gyakorolták a spionságot, mégsem lettek „minden titkok tudói”. Az „illető” jó szó: olyan embert jelent, akit illetni, érinteni kell a titok-szülő, titok-oldó tudással. Akit nem lehet, mert önmagával sincs tisztában, az marad „siralom tudatlan” – lóghat a világhálón napestig, nem jön rá semmire. (...) Ha valóságos tudás születik bárhol, és igyekszik befurakodni a létezésbe, az hamarosan az Új Világrend fegyházában találja magát.”¹⁴

Mi nem térdelünk le ártó szándékúak előtt, még szavainkban sem!

>Döbbenetes módon ma az érvényesülés egyik gátja, ha *fehér keresztény férfi* valaki, hisz ezek a jelzők szégyenpadra ültetik azt, akire illik a meghatározás.

Senki nem gondolhatja komolyan, hogy amit a XXI. század második évtizedében körös-körül tapasztalunk, az spontán módon tört a felszínre. Kötelező felébrednünk eme rossz álomból, és kapát, kaszát ragadva elűzni mindazokat, akiknek célja a valódi rabszolgaság bevezetése. Mert az uralomra törők nem bórszín szerint válogatnak, hanem rassztól függetlenül mindenkit agyomosás segítségével rabosítanak.

A képlet pedig végtelenül egyszerű. Idézz elő egyre nagyobb káoszt az emberek fejében! Hozz létre olyan élethelyzeteket, amelyek meghasonlást okoznak az egyének életterében! Szakítsd át a normalitás gátjait, dönts le a korlátokat és engedd szabadjára az örületet!

Építs a defektes és befolyásolható személyiségekre, adj nekik vezető pozíciót! S ha már teljes a káosz és a zűrzavar, a folyamatok visszafordíthatatlanok, akkor majd jön a felmentők csapata. Megérkeznek a káoszt előidézők, a ma még a háttérben meghúzódó erőterek. Pénzükkel, gazdasági erejükkel és az általuk pozícióba segítettekkel felajánlják a rendteremtés lehetőségét. Katarzis: a rend utáni vágyakozástól hajtva a többség fellélegzik és örömmel adja meg magát, vállalva a fel nem ismert virtuális rabszolgaságot. Mindez nem *science fiction* - sajnós.<¹⁵

Bangha Béla a 100 évvel ezelőtti trianoni diktátum mélyebb okairól¹⁶

>Ezt a könyvet elejétől végig erős meggyőződés és hit fűti át. Előre sejtem, hogy sokan a szerző egyéniségét fogják olyannak tekinteni, mint akit világnézetében s okoskodásaiban szükségképp előítéletek vezetnek. Ezt a felfogást leghatározottabban vissza kell utasítanom.

¹³ Boross Péter: Többször kellett bravúr a megmaradásunkhoz. Magyar Nemzet 2020. június 4. 2.

¹⁴ Czako Gábor: Tökedemokrácia. Keresztény Élet 2020. május 17. 2.

¹⁵ Földi László /titkosszolgálati szakértő/: Márpedig térdepelni csak Isten előtt szabad. Magyar Nemzet 2020. július 17. <https://magyarnemzet.hu/velemenymarpedig-terdepelni-csak-isten-elott-szabad-8389929/>

¹⁶ Bangha Béla SJ: Magyarország újjáépítése és a kereszténység. Szent István Társaság, 1920 <https://mek.oszk.hu/05300/05387/05387.htm>

Nem azért vallom a kereszténységet minden egészséges nemzetépítő munka egyedül biztos alapjául, mert pap vagyok s a Jézus-társaság tagja, hanem inkább fordítva: azért vagyok szívvel-lélekkel az, aki és ami vagyok, mert a meggyőződéseim ide vezettek és ide vezetnek minden felkelő nappal újból és újból. Az elfogultság vádját azokra háritom vissza, akik minden meggyőzést és nézetet szentnek és jogosultnak tartanak, csak azt nem, amely a divatos liberális doktrínákkal ellenkezni mer.

Célomat félig már azzal is elérem, ha sikerül honfitársaimat legalább gondolkozóba ejtenem. Ha egészségesen tenni akarunk, mindenekelőtt nem szabad félnünk az elfogulatlan, komoly és őszinte gondolkozástól.<

>Mint egy kétséget nem tűrő axióma áll előttünk a tétel, hogy Magyarország nem egy napon, nem is néhány hónap alatt tört össze, hanem évek sora óta került oly útra, melyen halálos válságok elé kellett jutnia.

Beteg volt az ország. Beteg volt mindenekelőtt a közléte. A 40-es évek, különösen a 48-iki s a kiegyezés utáni törvényhozás abba a végzetes hibába esett, hogy nem tartotta tiszteletben nemzeti alkotmányunk fejlődésének folytonosságát, s az akkor Európa szerte divatos forradalmi láztól érintetve, akkor is sietett nemzeti intézményeinket külföldi mintáknak és a pillanat divatos előítéleteinek áldozatul hozni, mikor arra semmi ok és szükség nem volt. Parlamentarizmusunk folytonos válságai, hosszú és lassú haldoklása, a magyar parlamentnek évtizedeken át bebizonyosodott meddősége és tehetetlensége csak egyik klasszikus példája ennek a végzetes külföld-majmolásnak, mert hiszen a parlamentarizmusnak azokról a feltételeiről, melyek ezt az intézményt Angolországban virágzóvá tették, nálunk a mai napig szó alig lehet. A magyar alkotmánytörténet tanúsága szerint alkotmányos életünk kezdet óta meglehetősen külön utakon járt, s hogy nemzetünk annyi vihar közt fennmaradt, hogy annyi benső ellenálló erőt, sőt, hogy úgy mondjam: elpusztíthatatlanságot tanúsított, annak egyik főtényezője az volt, hogy intézményeit, berendezéseit, törvényeit nem külföldi mintákról másolta, hanem a szükség és a helyi viszonyok szerint fokról-fokra, a múltnak állandó tiszteletben tartásával fejlesztette. *Mint e téren, úgy általában is az eszmei áramlatok anarchiája és kritikátlan befogadása bizonyult a nemzet életére nézve, főleg az utóbbi évtizedekben, végzetesnek.* Az alkotmányosságot merő jónak, a szabadság biztosítójának tekintettük s nem vettük észre, hogy az alkotmányosság csak keret, melyben minden jó, de minden rossz is elfér s a közszabadságokat egyre jobban kiterjesztő államnak vigyáznia kell, hogy a sok szabadság közt a maga létét is megtarthassa. A liberális jelszavak (...), a latin államok páholyainak irányában mozgó (...) szabadkőművesség gyors elterjedése és a plutokrata-szabadkőműves (...) uralom alá került sajtó Magyarország szellemi ábrázatát úgyszólván egy-két éven belül kicserélték (...).¹⁷ A nemzet védtelen lett belső árulóival,

---

¹⁷ Szekfü Gyula: Három nemzedék. Egy hanyatló kor története. „Élet” Irodalmi és Nyomda R.T. kiadása. Budapest, 1920. <https://mek.oszk.hu/06800/06899/> Barlay Ö. Szabolcs: Hitvédelem és hazaszeretet, avagy antiszemita volt-e Prohászka? <http://www.ppek.hu/k488.htm> Minden embert a *tettei* minősítenek – Prohászka Ottokár, Bangha Béla és Mindszenty József is az ateista-szabadkőműves *szellemiség* ellen emelte fel a szavát a kereszténység és a magyar nemzet védelmében: http://eucharisztikuskongresszus.hu/pdf/KG_Mindszenty_51.pdf – ezt a hiteles és elfogulatlan vizsgálat egyértelműen megállapítja. <Kritikájuk nem támadó vagy kirekesztő fajbiológiai szemléletből fakadt, hanem abbéli meggyőződéséből, hogy Magyarország jövője csak egy keresztény-katolikus fundamentumra épülhet.> In: Balogh Margit: Mindszenty József (1892-1975) I. MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Budapest, 2015. 91. http://real-d.mtak.hu/1149/24/Balogh_Mindszenty_K%C3%96NYV_k%C3%A9p%C3%A9k%C3%BCI.pdf

felforgatóival, a mérges miazmák terjesztőivel szemben. A liberális és plutokrata gazdasági éra fellendülése, mely értette a módját, hogy agrárállam létünkre a kormányzatot nagyipari és merkantil sínekre terelje, végzetes visszahatással volt az ipari proletariátus fejlődésére, melyet aztán ugyanazok szerveztek meg Marx és Lassalle elméletei alapján, akik a plutokrata industrializálás érdekében a proletariátust megteremtették. A szociáldemokrata mozgalom sokáig egzotikus növény maradt hazánk földjén, minek élénk bizonyítéka, hogy még az utolsó háborúelőtti parlamenti választásokon se tudott egyetlen képviselőt sem behozni az országházba. Félelmetes nagyhatalommá nálunk a szociáldemokrácia szinte máról-holnapra erősödött és sokkal hamarabb nyílt alkalma azt a forradalmi átalakulást és proletárdiktatúrát megvalósítani, amit a szociáldemokrácia egész világirodalma 50 év óta a távol jövő boldog zenéje gyanánt tervezgetett, mint azokban a nyugati országokban, ahol ez a mozgalom évtizedek óta hihetetlen erőfeszítéssel és szívóssággal hódított el sok-sok talpalatnyi földet a polgári pártok elől.

A magyar közélet fel sem ismerte a bomlasztó kórságokat, amelyek a nemzet testén rágódtak. Belefúrta magát a liberális doktrínákba s vakon követte, amit ennek nevében tőle a meghamisított közvélemény követelt. 1867 óta a magyar országgyűlés sokszor a legmeddőbb közjogi-, személyi- és pártviták, obstrukciók, taktikák és egyéb játékok mutatványos bódéjává süllyedt alá; nagystílusú nemzetépítő és nemzetvédő munkára, komoly szociális problémák megoldására, a nemzet erőinek céltudatos növelésére, a legjobb fejek és szívek harmonikus összemunkálására, a szociális népjólét, kulturális fejlődés és nemzetiségi béke megszilárdítására sokakban hiányzott a kellő műveltség, másokban a komolyság és önzetlenség. Mint egy gúny, úgy hat ma a 10-20 év előtti parlamenti naplók olvasása: mennyi hűhó semmiért s mennyi hiánya a stílusnak, a nagyságnak, a céltudatosságnak! Mennyivel fontosabb örökké az egyének hatalmi harca s a pártszempont, mint a nemzet java! S mennyire diadalmaskodik ezek mögött és által a számító, a háttérben rejlő harmadik!

Kiss Sándor feltűnést keltő cikkeiben ("A Cél"-ban) remekül s nagy igazsággal fejtette ki, hogy a magyar közéletnek ez a meddősége elsősorban a (...) szabadkőműves sajtó céltudatos félrevezető s uszító munkájának eredménye: ez a sajtó mindig gondoskodott új és új izgató és uszító eszmékről – majd egyházpolitika, majd magyar vezényszó, majd önálló vámterület, majd külön jegybank, majd általános választói jog, majd külön hadsereg, majd háború, majd pacifizmus – csak hogy a szenzációból soha ki ne fogyjunk, s hogy a keresztény népek és a törvényhozás figyelme az ország voltaképpen elerőtlenedéséről, a plutokrácia gazdasági elhatalmasodásáról eltereltesse. Csakugyan, míg mi izgultunk és veszedekünk azon, hogy Tiszáé legyen-e a vezetés vagy Wekerléé, hogy magyar legyen-e a vezényszó, vagy német, hogy megtűrjük-e az iskolákban a Mária-kongregációkat vagy sem, az alatt Magyarország a bankok és a tőzsde uralma alá került s a számító munkásvezérek államot szerveztek az államban.

Ez a céljátévesztett, meddön közjogi politizálás felejtette el vezetőembereinkkel a szociális kérdés óriási horderejét és fenyegető sürgősségét. Azt hitték, csak Bécs vagy a politikai ellenpártok a veszedelmesek s nem vették észre, hogy legveszedelmesebbé az a harmadik vagy negyedik rend lett, amelynek a forradalomig a parlamentben egyetlenegy képviselője sem volt. Nem vették észre, hogy a kizsarolt, kiéheztetett tömegek, azok, akik közt két évtized óta a legcéltudatosabb marxista izgatás folyt, az alkotmányosság kereteit is szétbontó állammá

az államban tömörülnek, még pedig olyanok diktátori vezetése mellett, akiknek egyénisége, elvei és eljárás módja semminemű biztosítékot nem nyújtottak arra, hogy a kezükben összpontosult hatalmat a nemzet egyetemének javára fogják felhasználni. A szociáldemokrata népfélvezetésnek és izgatásnak legteljesebb teret engedtek, ahelyett, hogy a mozgalom államellenes, romboló és erkölcstelen jellegét felismerték s vele eszerint elbántak volna. A munkásmozgalmakat a legmegbízhatatlanabb kalandorkezekre bízni, amellet szociális politikát nem folytatni, hanem közjogi és párturalmi kérdéseken vitázni évek-hosszat, oly kettős mulasztás volt, amelyből a romlás, a felelőtlen felforgatók felülkerekedése, az országvesztés és végül a proletárdiktatúrának nevezett kalandorfogás orosz lökés nélkül is előbb-utóbb bekövetkezett volna.

Hasonlóképp beteg volt az ország gazdasági, társadalmi, erkölcsi és szellemi élete is. Gazdasági életünkön a kufárszellemű plutokrácia lett úrrá; idegeneké lett kereskedelmünk, nagyiparunk, pénzügyünk, jórészt földünk is; a tisztességtelen elemek vitték itt a nagy szót s a magyarság értékes elemei, főleg a középosztálybeliek, elszegényedtek. A háború elvesztésének, az itthoni front összeomlásának nem csekély részben az a hallatlanul sok bűn és igazságtalanság volt az oka, amelyet ettől az üzérvilágtól, a «magyar kereskedelem» tipikus képviselőitől kellett eltűrnünk (...). Hasonlóképp beteg volt a kultúránk is, melyet a nyugati országok ideáltalan külső kultúrájának szolgálai másolása jellemzett, de nagydarab balkáni műveletlenséggel megtoldva s jókora (...) felületességgel és szemérmertlenséggel elegyesen. Irodalmunk és sajtónk dekadenciája hű tükre s egyben leglényegesebb előmozdítója volt a nemzet e kulturális lesüllyedésének. Más, nyugati országokban is vannak ideáltalan írók és vezető egyéniségek bőven, de ott legalább megtaláljuk mellettük a legmagasabb keresztény ideáloknak is elszánt, képzett s kiemelkedően kvalitásos képviselőit; nálunk, sajnos, talán épen az idegenfajú szelekció folyamánaképpen, a nyugatnak úgyszólva csak a destruktív, hitellenes, eszmeileg felszínes irodalma és kultúrája talált bebocsáttatásra s utánczókra. Ami tehetség az országban mutatkozott, azt a liberális hatalmi szféra, az üzéri szellemtől irányított könyvpiac, színház és sajtó tudatosan és öntudatlanul mindig balfelé terelte, s csak ha balfelé tért, nyújtott neki ösztönzést, biztatást, dicséretet, érvényesülést s anyagi sikereket. Nagyjaink pedig nem látták a veszélyt, mely kulturális és társadalmi életünk e rendszeres megrontásából a nemzetre hárult; nem látták s nem tettek ellene jóformán semmit. Arisztokráciánk, vezetőink, politikusaink nagy része mintha vak és siket lett volna e veszedelmekkel szemben: örökké izgett-mozgott, száz egérszülő hegyet mozgatott, szakadatlanul szónokolt és szerepelt s a lényeges kérdést mindig, mintegy varázsálomban járva, mintegy megbűvölve egy átkos babonától, messze elkerülte. Ki törekedett kultúránknak szilárd alapot keresni, biztos célpontokat tűzni ki? Ki sürgette az írás-olvasáson, a magyar nyelv tanulásán s néhány népnevelési egzotikumon kívül az igazán nagystílusú s mélyreható népművelő munkát? Ki szabott hatalmas ösvényt a komoly tudományos életnek és kutatásnak? Ki alkotott Pázmány, Széchenyi és Fogarasi óta korszakos intézményeket a tudománynak, az erkölcsnek, a nemzeti irodalomnak? Ki teremtett nem a pártok és üzletek, nem a bankok és plutokraták, hanem a nemzetfenntartó erkölcsi értékek védelmére erős, versenyképes, modern és hatalmas sajtót? Az eszközeink mind megvoltak hozzá, évtizedek hosszú sora állt rendelkezésünkre, de nem tettünk semmit; nem használtuk fel erőnket s az egyetlen igazán nagyszabású s komoly kísérlet, hogy a nemzet kultúráját, gondolkozását, erkölcsi s társadalmi életét ismét kereszténnyé és magyarrá tegyük, a nagy keresztény sajtóakció az összeomlás megakasztása szempontjából szintén későn érkezett.

Ilykép mind a két téren: politikailag és társadalmilag, közhatalmi pozícióinkban és eszmei téren teljesen fegyvertelenek s védtelenek voltunk az anarchia felszaporodó hatalmasságaival szemben. Catilinák sűrögtek-forogtak köztünk; ott voltak mindenütt; beleszóltak mindenbe, irányítottak mindent, paralizáltak minden komoly, nemzetvédő törekvést; a gúny és gyűlöletszítás fegyvereivel tették előre lehetetlenné azokat, akikben tehetséget s akaratot láttak a nemzet felrázására, észretérítésére. A Catilinák e kémserege nem tudott volna teljes győzelmet aratni saját vezető embereink csodálatos rövidlátása és félenksége nélkül, akik részben maguk is a Catilinák által mesterségesen divatba hozott jelszavak hatása alatt állottak vagy meg voltak félemlítve s nem mertek szembefordulni az árral. Mint valami gúny hat utólag az a szinte gyermekies félelem és megjuhászkodottság, mellyel számos vezető emberünk az utóbbi évek során pl. a demokráciáról, a szociáldemokráciáról (...), stb. nyilatkozott: egyik sem meri nevén nevezni a gyermeket, egyik sem mond kemény őszinteségű véleményeket, mindegyik, hímez-hámoz, odaidomítja meggyőződését a napi divathoz, az újságok által kolportált s felkapott nézetekhez és jelszavakhoz; sehol egy bátor, energikus hang, sehol a teljes igazság leplezetlen s kíméletlen hangoztatása. *Glaszékesztyűsen bántunk notórius betörőkkel, előzékenyen hajladoztunk ravasz népámítók és zsarnokok előtt. Vagy legalább megtettük nekik azt a nagy szívességet, hogy hallgattunk róluk s nem lepleztük le gonosz törekvéseiket.* Egész sor magyar író, részben kimagasló államférfiak, nyilatkoztak, sőt könyveket írtak pl. a háború okairól; de a nemzetközi szabadságharcokról s a nagytőke szerepéről a háború felidézésében nem mondtak, nem írtak egyetlen sort. Miért? Mert féltek a zszurnaliszták kritikájától, (...) bosszújától.

Hány nemes alakja társadalmunknak tört le az utóbbi évek során – Barkóczy kezdve – csak azért, mert saját pártfeleik cserbenhagyták, amikor ellenük a szervezett destrukció pergőtűzet indított!?

Társadalmunk jobbik felének ez a szellemi és erkölcsi megbénulása, ez a rendszeres elzárkózás a politikai és szociális tisztánlátás elől, ez a kritikátlan elfogadása azoknak a mesterségesen szőtt jelszó-hálóknak, melyeket a Catilinák egyre növekvő serege vont a magyarság szemé elé, s közéletünknek ez a meddő párt- és közjogi vitákba torlódása kitűnő alkalmat, s teljes szabadságot biztosított azoknak, akik régtől fogva tudták, hogy az ország sorsának, s jövőjének intézése ma már derékrészben egészen más tereken folyik, mint a parlamentben, s a miniszteri szobákban. A destrukció a gazdasági téren szervezkedett: kezébe kaparította az ország iparát, kereskedelmét, pénzét, részben már földjét is, kezébe vette a munkásság szervezeteinek irányítását s pozícióinak megvédésére és mozdulatainak fedezésére föltétlen uralma alá ragadta a milliók gondolkodásának vezetőjét: a sajtót. Maszknak ideig-óráig meghagyta a királyt, meghagyta a parlamentet, meghagyta a gyönyörű mondásokban parádézó politikusokat, tényleg pedig lassankint kezébe vette az ország irányítását ott, ahonnan minden impulzus, minden fék, minden tömegmozgalom igazi vezetői összefutnak: kezébe vette a pénzt s a sajtót. Más szóval: mindent.

Világos, hogy ilykép az országnak el kellett vesznie. Legföljebb az lehetett kérdés: felülről vagy alulról buktatják-e meg a magyarságot. Felülről: a bankokrácia mindenhatóvá fejlődése útján, olyfélekép, ahogy ma Franciaországban s az Egyesült Államokban – a pszeudodemokrácia e két klasszikus hazájában – a plutokrácia az egyetlen valódi politikai s társadalmi hatalom, melynek a köztársaság az ő elnökével, parlamentjével s általános

választói jogával csak statisztája és kifelé kiállított strohmannja; avagy alulról: a szocialista mozgalmak által, melyekben a proletárok ismét csak kulisszák és sakkfigurák, a (...) kalandoruralom a lényeg. Október 31-én mindkét irányból egyszerre indították meg a döntő támadást, a látszatra még mindig adva annyit, hogy egy a gyermekiességig naiv magyar csoportot is felhasználtak átmenetileg cégérül – éppen úgy, mint ahogy a (...) bankok is mindig szerették igazgatósági tagul választott keresztény mágnások nevével festeni fehérre sok sáron keresztülrángatott cégtáblájukat. A plutokrata szabadkőművességet képviselő radikális párt s a szociáldemokraták versengéséből végre is az utóbbiak kerültek ki győztesül s ezek is vitték az országot oda, ahová jutott. Nem volt az események sorában semmi meglepő vagy csak olyan is, amit előre nem láttak, biztos előérzettel s leghatározottabb szavakban meg nem jövendöltek volna azok az egynéhányak, akikben volt éleslátás a helyzet valódi rugóinak megítélésére és volt bátorság az igazság kimondására, de akiket meg nem hallott, figyelembe nem vett senki, akiket a vezető politikusok maguk is hagytak kigúnyoltatni, félrelökteni, eszelősnek, izgatónak híreszteltetni, s akiknek mégis egyedül volt igazuk. S viszont éppen az, hogy akik évtizedek óta Magyarország sorsának irányítására voltak hivatva, ennyire meglepődtek az események hirtelen fordultán – pedig nem fordulat volt ez, hanem logikus kifejlődés – éppen ez az álmélkodó, ez a megrémülten kapkodó, hirtelen földrevágódó elképedés, ez a hatalmas «nem hittük volna» bizonyítja legmegrázóbban, hogy a magyar közélet évtizedeken át tévutakon bolygott.

Ebben a rettenetes helyzetben kerültünk bele a világháború forratagába, a nemzetközi plutokrácia által rendezett emez óriási földrengetésbe. Sorsunk előre meg volt pecsételve: bennünket a nemzetközi szabadkőművesség és plutokrácia az enyészetnek – európai gyarmatnak – szánt és erre a célra eszközül – miként Oroszországban – a szociáldemokrata forradalmat szemelte ki. A négy és egynegyedéves példátlan vérontás után a liberalizmusnak mostoha gyermeke, a szociáldemokrácia csakugyan kicsavarta a nemzet kezéből a fegyvert, megakadályozta még abban is, hogy visszaözönlő hadával legalább a saját határait megvédje, szétzüllesztette a hadsereget, terrorizálta a jobbérzelmű, de passzív természetű polgárságot s a proletárforradalom vöröstengerébe fullasztotta az ország megmaradt kevés értékét. A forradalmak során az ellenség minden oldalról hatalmas darabokat kanyarított le az ország testéből: Szent István ezeréves birodalma darabokra szakadt. Végül pedig a proletáruralom végzetes baklövésai maguk után vonták az oláh megszállást s a nemzet végleges kifosztását. A termelés e válságos időkben megakadt, a háború s még inkább a forradalmak örült költségei, a megszállás és kiraboltság végleg megrontották pénzügyi helyzetünket: az egykor dús Kánaán ma éhínség és nyomor hazája.

A nemzet megmaradt fiai ma koldus-királyfiak gyanánt bujdosnak ősi örökük elhamvadt üszkein. *Belátják, hogy maguk voltak a hibások: miért engedték nemzetükön úrrá lenni a keresztényellenes és nemzetgyilkos idegen áramlatokat, miért nem állták útját a liberális és szocialista mételynek mindjárt kezdettől fogva!* S föltették magukban, hogy minden erejük latba vetésével fel fogják támasztani a nemzetet végzetes aléltságából, s új életet lehelnek a halálra bágyadt csontokba. Tudják, érzik, hogy a nemzet nem roskadt volna így le, nem lett volna liberális szabadrablók és sajtóbérencek, szocialista agitátorok és országfosztók áldozatává, ha benső erőiben rég meg nem torpan, ha értelmileg és erkölcsileg meg nem gyöngül s el nem veszi belső ellenálló képességét. Éppen ezért a nemzet újjáépítése munkáját

elsősorban benső megújhódással akarják kezdeni. Titáni feladat, melyben megrokkanni könnyű, amelyben kitartani halálos kötelesség!<

>Az újkor pirkadása óta a liberális gondolat a társadalmi fejlődés irányelve. Odakünn és nálunk. Mi a liberalizmus? Legszelesebb alapon véve: az a világnézeti és társadalmi elv, mely a keresztény hittől és szolidaritásérzettől elszakadt embert, az egyént teszi meg minden jog és törvény forrásának, az élet végcéljának, az erkölcsiség és kulturális haladás autonóm zsinórmértékének. A liberalizmus az a rendszer, amely sem a természetes emberi szolidaritásérzettel, sem még kevésbé a kereszténység magasztos igazságosság- és szeretetánál nem törődik s az emberi önzést, a «szabadságot» teszi meg a közélet, kulturális és gazdasági élet sarkalatos elvévé.

Ez a liberalizmus, a kereszténység félrelökése a közéletből s a pogányság újkori felelevenítése, lassan és fokozatosan bontakozott ki az újkor folyamán. Legelőször a kulturális életben jelentkezett a középkor végén, mint irodalmi és művészeti forradalom, mint visszatérés a pogánysághoz, mint humanizmus és reneszánsz. Sok szépet és hasznosat is eredményezett, friss szellemet vitt bele a tudományos és művészeti életbe; de önmagában megélni nem tudott s fénykorában is minden éltető impulzusát a kereszténységtől kölcsönözte.<

>A liberalizmus mindenekelőtt filozófiai s világnézeti rendszernek indult, de a gazdasági liberalizmussal szoros összeköttetésben áll; emez az előbbinek logikai folyománya. A filozófiai liberalizmus a szabadság nevében fokról-fokra kivonta magát nemcsak a természetfölötti gondolatok, a személyes Isten hite s az Egyház törvényhozó hatalma alól, hanem megkérdőjelezte magának az emberi gondolkodásnak örök törvényeit, a gondolkodás szabályait is. Kant és iskolája Németországban, Hume és Tyndall Angliában, Helvetius, Rousseau s az enciklopedisták Franciaországban ugyanazzal az eszmemenettel függetlenítették az ész és gondolkodás autonómiáját a logikai törvények hatálya alól, mint amellyel emancipálták azt a hit szabályainak kötelékéből. E kettős felszabadítás következményeit csak alkalmazni kellett a társadalmi és gazdasági életre s megszületett a liberális nemzetgazdaság rendszere. A társadalom, mint ilyen nem érdemel külön figyelmet; fő az egyén individuális érdeke és szabadsága; mennél nagyobb ez a szabadság, annál jobban boldogul a világ. Felsőbb törvények, felebaráti szeretet, társadalmi szolidaritás, a társadalomnak, mint organizmusnak: élőszervezetnek külön igényei s törvényei nem jöhetnek számba; nem a közjó a legfőbb szempont, melynek oltalma alatt az erőt fékezni, a gyengébbet védeni kell, hanem engedni kell mindenkét, hogy erejéhez képest kiélje magát. Szabad a verseny; s ez a szabadverseny csak hadd gázolja el azt, aki mást elgázolni nem tud, vagy nem akar. Ez a liberalizmus filozófiai krédója, ez lett gazdasági alapelve is és ebből az elvből meg kellett születnie a mai túlhajtott kapitalizmusnak, a szabadkereskedelem szabadrablássá fajulásának, a mindent a haszon elve alá gyűrő pénz mindenhatóságának, a trösztök és kartellek, a bankok s a börze uralmának, a milliárdos vagyonok felhalmozódásának, de ezzel együtt a pauperizmusnak és tömegnyomornak s a forradalmi kirobbanásokra kész proletárelkeseredésnek is.

Nagy szerencsénk, hogy a liberalizmus káros eredményei, elsősorban maga a háború és a nyomor s főleg a kommunista forradalom annyira szemmel láthatólag bemutatták ennek a módszernek tarthatatlanságát; ráeszméltünk, mennyire hamis utakon haladtunk, hirtelen

beláttuk az eddig követett irányelvek elégtelen és helytelen voltát és felfedeztük, helyesebben: valami ösztönszerű érzéssel megsejtettük, hogy a gyógyulás érdekében legelső teendők a visszatérés a keresztény alaphoz. A politika keresztény jellegének programbavétele, keresztény jelszavak hangoztatása, (...) s a «keresztény kurzus» ennek a megsejtésnek folyamányai; sajnos, hogy csak megsejtésnek. Öntudatosra és teljessé ezt a megismerést csak úgy tehetjük, ha a liberalizmusnak eddig uralkodott elveit és eddig elért eredményeit vizsgálat tárgyává tesszük s vele a keresztény társadalmi rekonstrukció elveit és kilátásait szembehelyezzük.<

>A liberalizmusnak mindkét megjelenési formája: a filozófiai és gazdasági liberalizmus ellen mélyebb gondolkozók régóta felemelték óvó s intő szavukat. Rámutattak arra a végzetes tévedésre, amely a szabadságnak öncéllá emelésében rejlik s arra a szabadságtipásra, mellyel az erősebbnek korlátlan szabadságjoga szükségképp együtt jár. Szabadság kell; a szabadság hatalmas érték; csak hadd érvényesüljenek az erők és tehetségek, az egyéni leleményesség, kezdeményező kedv és vállalkozási készség. De a szabadsággal szemben érvényesülnie kell más, éppoly fontos szempontoknak is. A szabadságnak veszedelmei is vannak. Mennél több szabadságom van neked veled szemben, annál kevesebb a te szabadságod velem szemben. Kötelesség nélkül nincs emberhez méltó élet, nincs kölcsönösség, nincs kölcsönös szabadságtisztelet; már pedig minden kötelesség szükségképpen megszorítása a szabadságnak. A szabadság jelszava éppen azért félrevezető jelszó, mert ugyanannyi rosszat is jelenthet, mint jót; ugyanúgy ráhúzható minden bűnre és aljasságra, mint jótetre. A tolvaj, a rabló, az uzsorás, a kéjenc, a gyilkos mind szabadságot akar: több szabadságot a saját céljai érdekében.

A szabadság korlát nélkül örület és gonoszság. Tisztán látja ezt mindenki, de a liberalizmus frazeológiájának uralma akkora volt, hogy ilyesmit hangoztatni senki sem mert; ezekről a modern jelszavakról is állt az, amit a halottakról mondanak: «nihil nisi bene», ezeket csak magasztalni volt szabad.

A svéd Kjellen mondja találóan, hogy bár a szabadság fogalma a XVIII. században rég elvégezte dolgát az akkori világ gonosz hatalmasságai, főleg az abszolutizmus ellen, a legtöbben ma is úgy ragaszkodnak hozzá, mint valami fétishez. Ennek következménye, hogy ez a fogalom: szabadság, minden kötelék meglazítására vezetett. Az 1789-es eszmék hívei azt hitték, hogy a szabadság elve magában foglalja a szabadság szükséges fékeit is; de ez téves hitnek bizonyult. A fegyelmet sehol sem lehet szabadságból eredeztetni. A szabadság, mint az egyed önuralma hitben s cselekvésben, csakis bomlasztólag hathat. Csakugyan, a liberalizmusnak végül is áldozatává esik az állam, a társadalom, egyház, család, törvény, erkölcs, lelkiismeret, röviden: az egész kultúra. «A párisi és stockholmi apacsok megannyi tiszta fajgyümölcsök az 1789-iki szabadságdogma fáján»

A szabadság elvnek csakugyan kevés. Rend is kell, nemcsak szabadság s rendet nem lehet teremteni másképp, mint a szabadság megszorítása, önfegyelmezés és korlát által. «Több szabadság után kiáltozni oly korban, amely a túlságos szabadságnak máris betege, semmivel sem jobb dolog erkölcsi és gyakorlati szempontból, mint ha az alkoholisták még több szeszt kíván, hogy részegsége következményeiből kigyógyuljon».

Nem nehéz belátni, hogy ha egy társadalmat egészséges alapon akarunk megépíteni, abban nem lehet a szeszélyek, szenvedélyek és korlátoltságok káoszában révedező egyén féktelen mozgásszabadsága a főszempont, hanem az össz-társadalom java, hatalmas, igaz, biztos eszmék, ideálok és adottságok alapján. A liberalizmus, az egyén autonómiája mindig társadalombontó, kultúrsorvasztó elvnek bizonyult. Ha minden naplopó és eszelős vezér lehet, nem az fog győzni, ami igaz, szép és jó, hanem ami hangzatosabb, hízelgőbb, vakítóbb. Plátó mondja Protagoraszról s a szofistákról, az autonóm gondolat akkori hirdetőiről, hogy szép csendben egész Hellaszt megrontották. Szabadságot, individualizmust hangoztattak s ezzel elvakították és megmérgezték az ifjúságot. Vakok voltak, úgymond, az ifjak, kik ily tanítókra hallgattak; még vakabbak a szülők, kik őket ily tanítókra bízták; de legelvakultabb az állam, mely ily tanítóknak szabad teret engedett s őket el nem kergette.

A szabadság nagy jó, elengedhetetlen feltétele a kulturális fejlődésnek, az emberi tehetségek s nemes aspirációk érvényesülésének. De a szabadság elve nem döntheti halomra a társadalmi rend, az erkölcs, a közjó, a kultúra, a vallás s a többi éppoly nagy és éppoly abszolút elvnek értékeit.

A tudomány szabadsága – így fejti ki Chamberlain – értékes kincs, de a bujaság, a csalás, az antikrisztianizmus szabadsága, a tisztességtudás ledöntésének szabadsága szóban, írásban, képben, könyvben, folyóiratban, napilapban, színházban s moziban, ez – úgymond – maró méreg, melytől a népeknek tönkre kell menniök; politikai újjászületésről addig szó sem lehet, amíg megtűrjük, hogy az aljasság is szabadon, szemtelenül és hivalkodva terpeszkedhessék a nyilvános életben.

Főleg a gazdasági életben kell gyökeres revízió alá vennünk a liberalizmus uralmát. Ami baj és nyomorúság reánk szakadt, tömeg-elkeseredés és felforgatás, a középosztály tönkremente s a pauperizmus kiáltó nyomora, a világháború és a bolsevizmus, közvetve vagy közvetlenül mind az eddig uralkodott liberális gazdasági rend következménye. Nem a kapitalizmus, a magánvagyonnal való magángazdálkodás, hanem a kapitalizmusnak liberális elfejlődése teremtette meg azt az egészségtelen plutokrata-kapitalista gazdálkodást, mely a társadalom egyensúlyi helyzetét végleg megrontotta s minden középkori feudalizmusnál százszorta rosszabb és alacsonyabb fokra vetette vissza gazdasági s társadalmi életünket.

Kötetek kellenének ahhoz, hogy a liberalizmus hatásait az újabb és legújabb történelemben ismertessük s rámutassunk azokra a gyászos következményekre, melyek uralmának nyomában jártak. Jót is alkotott, amidőn az egyéniség jogait hangoztatta s utat teremtett a tehetségeknek; azáltal azonban, hogy az egyént felszabadító munkájában sem korlátot, sem magasabb erkölcsi célt el nem ismert, elsősorban mégsem az emberi haladásnak, hanem az önzésnek, nem a teljes értékű s erkölcsileg is magasan álló tehetségeknek, hanem üzérzszeniknek és ügyes kalandoroknak nyitott pályát.

A liberalizmusnak köszönhetjük mindenekelőtt azt a káoszt, mely mai kultúréletünket jellemzi, a nagy egységek és összefoglaló szempontok teljes hiányát a vezető modern gondolatokban. A szabadság egyoldalú hangsúlyozása voltaképp ellensége a testvériségnek is, az egyenlőségnek is; mert hiszen a korlátlan szabadság annyi, mint szétszakadozás, atomizálás, mellyel a testvériség meg nem fér s az erősebb, merészebb és gazdagabb felülkerekedése, ami meg az egyenlőségnek halála. A liberalizmus lehetetlenné teszi a

tömegek nagy erőegységesítését magas kultúrcélok érdekében; mert hiszen hogyan lehessen egyesülni s tömeget kifejezni ott, ahol mindenkinek a maga nézete és érdeke a fő, hol az egyik jónak tartja, amit a másik rossznak hisz, az egyik igaznak vallja, amit a másik hamisnak vél. A liberalizmus pulverizál; itt nincs többé közös talaj, amelyen megérthetnék egymást, csak egy marad: a vélemények szétágazása a szélrózsa minden irányában, az akaratok és érdekek ellentétessége, mely igen hamar kíméletlen harccá fajul el; megmarad a «bellum omnium contra omnes», a «mindenkinek harca mindenki ellen», a permanens világháború kicsinyben és nagyban.

A liberalizmusnak köszönhetjük azokat az óriási ellentéteket, amelyek ma az egyik társadalmi osztályt a másiktól elválasztják s amelyek sokkal mélyebb szakadékokat vágnak a mai gazdagok és szegények közé, mint aminőket a feudális korok úr és szolga közt valaha is ismertek. Egyik oldalon a mammutvagyonok, másik oldalon mérhetetlen nyomor; amott esztelen fényűzés és a nyomában járó erkölcsi tartalmatlanság, emitt az elkeseredés, a gazdasági pusztulással együtt az erkölcsi züllés, mindezeknek nyomában a minden erkölcstelenségre és örületre kaphatóság s a demagógia uralma a tömegeken.

«A túlzott nagyüzemi munka nemcsak a testet sorvasztja el, hanem elernyeszti a lelket is - mondja Sombart. - Az élet minden szépsége s értéke a Molochnak esik áldozatul, a szellem és kedély minden megmozdulása felperzselődik az egyetlen érdek: az üzleti haszon oltárán. A mindenható üzletember körül kiszikkad minden; meghal az élet, elpusztul minden érték. A vállalkozónak a szülőföldje is idegenné válik. Természet, irodalom, művészet, állam, barátság, mindez belevész előtte a titokzatos semmiségbe, miután nem ér rá többé, hogy ilyesmikkel is törődjék. Még a családi életet is, az utolsó zöld szigetet a pusztában, felperzseli az üzleti vállalkozás emésztő tüze.» Csak minél több ipartelep és gyárváros legyen, minél nagyobb forgalom s kamatnyereség; hadd menjenek mellette tönkre milliók, hadd sorvadjanak el testileg-lelkileg az embertársak, pusztuljon erkölcs, kultúra, szellemi értékek, népjavak, – ez a liberalizmus a valóságban.

A liberalizmusnak köszönhetjük végül a tőke túltengő uralmát, melynek folytán egész közgazdasági életünk úgy van berendezve, hogy a pénz mindig több pénzt hódít meg s a pénztelen szegénység mindig nagyobb nyomorba süllyed, s amelynél fogva a tőke urai szinte abban az arányban válnak a közélet, a kulturális élet s a világfejlődés korlátlan uraivá, amely arányban nélkülözik a szociális szolidaritásérzetet s a liberalizmus által megvetett s maradnak gúnyolt keresztény erkölcsiséget. *A tőke úr ma a sajtón, az irodalmon, a közgazdaságtanon, a parlamenteken és kormányokon; az vámolja meg az elsőrendű életszükségleti cikkeket éppúgy, mint a gondolatokat; mindenütt az történik, amit ő akar; akkor indít háborút, amikor akar s addig nyújtja el, ameddig neki tetszik és akkor buktat el egy-egy kisebb vagy nagyobb nemzetet, amikor az nemzetközi vállalkozásai szempontjából neki legelőnyösebb.*

A liberalizmus a könyörtelen önzés rendszere. Azé az önzés, amelynek szemében a köz nem számít többé; amelynek elve a minél nagyobb egyéni haszon, tekintet nélkül a tényleges szükségletekre, tekintet nélkül a kisebb eszközökkel fáradtságosabban dolgozó kiségzisztenciákra, tekintet nélkül a társadalom organikus jellegére s tekintet nélkül a kultúra magasabb javaira vagy az erkölcs és társadalmi szolidaritás törvényeire. Minél több termelés, bármily úton s bármely eszközökkel, minél több forgalom, minél több nagyüzem, minél több osztalék: akár van szüksége a közönségnek a termelt javakra, akár nem; akár

megél mellettük a kézműves, a kisbirtokos, a kisember, akár nem; akár van haszna belőle az államnak, a társadalomnak, a kultúrának, akár nem; akár tönkremegy belé ezrek és százezrek egész életöröme, egészsége, lelke, egész vidékek s országok népjóléte, természeti kincsei, szellemi kultúrája, erkölcsisége, akár nem; akár béke s boldogság fakad a működésünk nyomán, akár elkeseredés és gyűlölet, osztályharc és forradalom. A gép, a gyár nem felmentője lett az embernek, hanem új rabszolgaságba döntötte őket; milliók lettek a gép és a gyár rabszolgái. A füstös, poros, gőzös levegő, mely ezekben a gyárakban terjeng, millióknak lelkére is ráülepedett; száz- és százezer emberlélek sorvadt el a kattogó, forgó, sistergő kerekek között, mintha ő is csak kerék, csak apró kis szög, tű vagy kalapács volna a modern gyáripár óriási gépezeteiben. A lélek nem számít többé; az ember csak annyit ér, amennyi az izomereje és fürgesége; az árutonnák fontosabbak, mint a szellemi értékek, az üzlet nagyobb dolog, mint a nagy és örök népjavak, a kereskedelmi érdekek előbbre valók, mint a kultúra és a népjólét. A gyárak és áruházak gyarapodásának kímélet nélkül áldozatul esnek az erkölcsi és kultúrjavak; halhatatlan emberi lelkek millióit könyörtelen hidegvérúséggel dobják oda Moloch izzó karjaiba. A nagyvárosok és nagybankárok jelentősebb személyiségek lesznek a püspököknél és tudósoknál; «közhasznú tevékenységet» csak az folytat, aki termel és üzleteket köt.<

Mindszenty József nyilatkozata a trianoni diktátumról¹⁸

„Ifjúságom nagy élménye volt a Kárpátoktól védett ép és egész Magyarország. Diákkorom óta történelmi valóságként élt és visszhangzott bennem Vaszary Kolos hercegprímás milleneumi beszédének megállapítása; hogy bár kard szerezte meg, de a kereszt tartotta fenn Magyarországot. (...) Hosszú életemben nagy magyar tragédiák tanúja lettem. (...) Az első kommunizmust, mint fiatal hittanár éltem át, s éppen elfoglaltam a zalaegerszegi plébániát, amikor nemzetünkre rákényszerítették a trianoni békeparancsot. Trianonban darabokra tépték a Máriának felajánlott Országot. Aki a természetfölötti hit szemével meri nézni vagy mérni a nemzetek és népek tragédiáját, (...) az jogosan gondolhat arra, hogy az ország talán azért került lejtőre, mert sokakban már elpártolt a szentistváni alapoktól a századforduló óta; úgy, mint a Muhi és a Mohács előtti években is. Keresztény hívők ítéletében az analógiák itt elgondolkoztatók. (...) Később Európában és az Amerikai Egyesült Államokban politikusok és államférfiak is beismerték, hogy a békekonferencia »elfogult« és »részhajló« volt s a bosszúvágytól fűtött békeparancs sok igazságtalanságnak lett okozója, ugyanakkor részben hozzájárult ahhoz a folyamathoz, amely a második világháború kitöréséhez vezetett. Sajnos – ígéretük ellenére – a szerződő felek elmulasztották az igazságtalan békeszerződés revízióját, s így csak – a hitlerizmus hódításával egy időben – a második világháború küszöbén és annak első éveiben kaptunk vissza elszakított területeket: 1938-ban a Felvidéket, 1939-ben a Ruténföldet, 1940-ben Erdély egy részét és 1941-ben a szerbektől megszállt területeket. Mindezekről a területekről 1945. január 20-án az ideiglenes kormánynak, amikor aláírta a fegyverszüneti szerződést, le kellett mondania.”¹⁹

„Az I. világháború után a nagyhatalmak elvették Szent István földjének 68%-át, meghagyták 32%-át, 1/3-nál is kevesebbet, a vádlott meghallgatása nélkül. A II. Világháborúba a Sztálin-szövetséges Hitler hajszolta bele az országot. A szintén Sztálin-szövetséges hatalmak odaajándékozták a 32%-os csonkot is a nemzetiségirtó Sztálinnak, akinél mi is nemzetiség lettünk.”²⁰

¹⁸ https://szeretetlang.blog.hu/2019/06/06/mindszenty_biboros_a_trianoni_diktatumrol_813

¹⁹ Mindszenty József: Emlékirataim. Weller Publishing Co. Ltd., Torontó, 1974. – Szent István Társulat, Budapest, 1989. 186-187.

²⁰ Mindszenty József: Hirdettem az Igét. Mindszenty Alapítvány, Vaduz, 1982. 226-227.

Balás Béla püspök az 1956-os Magyar Szabadságharcról

„67. *Forradalom* – Ötven éve valami elkezdődött, azután sortüzek dördültek, akasztófák nyikordultak és csend lett. Néhány papunk örült a „szolgálatiért” kapott színes övnek, élvezte díszes süvegét, miközben valahol a kakas harmadszor is kukorékolt.²¹ Aztán, csendben, szerte a tönkretaposott kis hazában, a gyűjtőfogházban, Nosztrán, Vácott, a zárkák ajtóinak mögött, vagy titkon, lakások mélyén, Isten Országa újból készülődni kezdett. Ezt örököltük és ezt már el nem tékozolhatjuk!

Világos számunkra, az ellenség nem a barikád túloldalán nyomul. Heródiás lányának tánca véget ért, s a fejsze most nem a próféta nyakára, hanem a fák gyökerére került. Igaza lett Jézusnak, az ember ösellensége rég elfoglalva a védvonalakat, belülről jutott (Mt 15,18-19). A magyar nép ötven éve támadt forradalmát önmagunkon kell befejeznünk! Ne tőrjünk a mocskot, kicsit se, rejtve se! Akarjuk, hogy életünk legyen, bőségben legyen, s az mindenkié legyen! Tegyük, ami tőlünk telik, de azt teljesen!”²²

---

²¹ Krajsovsky Gábor: „Ellentmondok a frigyestül harcok istentelenségnek.” Szent Korona Társaság, Máriaremete, 2016. augusztus 19. http://www.eucharisztikuskongresszus.hu/KG_hit_404.html

²² Balás Béla: Szigorúan nyilvános – Nyílt beszéd papjainkról. Kairosz Kiadó 2013. 153-154.

Szabó László: Gloria victis! (Dicsőség a legyőzötteknek!)²³

Emlékfoslányok azokból a napokból

A lengyelek iránti szolidaritásból, nemzeti lobogók alatt felvonuló, lelkes egyetemisták és hozzájuk csatlakozó mámoros polgárok, lyukas zászlók a Körúton, égő Szabad Nép példányok a Kossuth téren, gépfegyverropogás a Rádiónál, mindez nyolc órán belül. 1956. október 23-a van. Történelmet csinálunk.

A rend(szer) őrei fegyvereket osztogatnak a Páva utcában, egyetlen benzines palack visszafordít egy 25 egységből álló harcokocsioszlopot az Üllői úton, tankkal halálra lapított harcosok a Körúton, csonttá égett idegen katona a Corvin mozival szemben, akasztott ávós hulláját himbálja a szél az Oktogon közelében.

Az egész városon keresztül-kasul robognak a fiatalokkal teli teherautók. Rakterük mellvédjénél nemzeti zászlót lobogtató és a nemzetet éltető zászlós. Bármikor lelőhetik. De nem fél, mert igaza van.

Csodálatos egység és szolidaritás megnyilvánulásai mindenütt. Egyetlen antiszemita, kisebbségellenes vagy irredenta szót sem hallani. A betört kirakatablakok mögött minden érintetlen. A Kálvin téren az áldozatok hozzátartozói részére őrizet nélküli ruháskosár félig tele piros százasokkal (ma megfelelnek a húszezreseknek). A szomszéd az utolsó fél kiló kenyerét is megosztja a szomszédjával. Nincs urbánus–népi vita: a megnyomorított parasztok szekérszámra küldik ingyen az élelmet Budapestre. A vidék, súlyos emberéletek árán, a főváros mellé áll.

Egy nyílt beismerés: “A Magyar Rádió hazudott éjjel, hazudott nappal, hazudott minden hullámhosszon.” (*Kossuth Rádió, 1956. Október 30, 17 óra*)

Az egészségügy munkatársai kiválóan teljesítették kötelességüket. A mentők életük veszélyeztetésével szállítottak minden sebesültet, a kórházak ellátták, ápolták és bujtatták őket, a gyógyszerészek biztosították a folyamatos gyógyszer- és kötszerellátást még a veszélyeztetett körzetekben (esetleg lehúzott redőnyük mögül) is. Az interregnumban a gyógyszertári központokban is megalakultak a munkástanácsok, nemzeti bizottságok és más alternatív szervezetek, amelyek szabadon megválasztott tagjai közül sokakat elért később a retorzió.

A forradalom következményei rettenetesek voltak

Több mint ötszáz elesett vagy felakasztott, több ezer sebesült, több tízezer egzisztenciájában tönkretett és több mint kétszázezer disszidált magyar. A halálos áldozatok száma többszörösen meghaladta az 1848/49. évi forradalom, valamint az 1919. évi “forradalom” és “ellenforradalom” áldozatainak együttes számát.

A kemény diktatúra fokozatos fölpuhulása során azonban a nemzet gerince megtört. A forradalom történetére az elhallgatás vagy félreértelmezés hamis leple borult, igazi történetét a magyar történészek máig nem írták meg, emlékére maradandó művészeti alkotások nem

---

²³ Gyógyszerészet 2006. október 603.

születtek, méltó emlékművek nem állítottak, a hősök sokáig ismeretlen sírját fű lepte be. Sem a forradalom árulói és leverői, sem utódaik bűneiket szívből sohasem bánták meg, bocsánatot sem kértek, és ezért nem is kaptak, így az máig égő seb a nemzet lelkiismeretén. Ebből a háttérből és 50 év távlatából ragyog föl 1956 csillaga tanulságul és például!

Dávidot legyőzte Góliát! A forradalom céljai máig is csak részben teljesültek. Mégis érdemes volt?

Érdemes, mert egy pillanatnyi villanásra fölragyogott az atomjaira hullott nemzet egysége, öntudata, egymás iránti szolidaritása, morális ereje, virtusa és dicsősége úgy, mint egy évezred alatt is csak ritkán.

Érdemes volt, mert a nemzet maroknyi fiatalja és kevésbé fiatalja megmutatta, hogy a szabadság az életnél is fontosabb. A forradalom nem jobblétért folyt, hiszen a gazdaság akkor viszonylag jobb állapotban volt, mint ma, mert bár majdnem mindenki szegény volt, de nem voltak lezüllött koldusok.

Érdemes volt, mert kiderült, molotov-koktéllal győzni ugyan nem, de nyomatékos üzenetet küldeni egy szuperhatalomnak, hogy eddig és ne tovább, lehet. Bele is rokkant a nemzet és a szuperhatalom egyaránt!

Emlékezzünk!

A zsidók húsvéti vacsorájáról szóló bibliai leírásban van egy fontos utasítás: Mondd el fiadnak, ha megkérdezi! Ezt kell nekünk is tennünk. Mondjuk el utódainknak, fiatalabb barátainknak, munkatársainknak az igaz történetet. Ők pedig kérdezzenek és adják tovább azt. Az én nemzedékemnek van egy nagy mulasztása: hallgattunk. Az utcán, a tanteremben, a történelemórán és a szószéken nem szólhattunk. De hallgattunk a családban, a baráti közösségben, a kiscsoportban, a magányos dialógusban is. Most azonban már beszélhetünk! És önekik kérdezniük kell! Mert nem lehet más reményünk, mint az, hogy a bűnösök nemzedéke nem termelődik újra, hanem egy 1956-hoz méltó jön, amely becsüli múltját a jövője érdekében.

“Itt állunk az októberi szabadságharc véres halmán, amelyet egy nép reménye ostromol... Szenvedő és igaztalan sorsában gyógyulásra áhítva várakozott, s nemzetté válni sóvárgott. Ebben a vágyban és sóvárságban van a forrás, amely október 23-án feltört a mélyből... Hűséget fogadunk a zászló előtt, amely jelezte nekünk, hogy a nép forradalmi egységéből a nemzet újjászületett. Ebben a hűségben, hitvallásunk alapján, gondozni és védeni fogjuk a magyarság szellemét... Egyedül így leszünk méltók a nagy elődökhöz, s egyedül így válunk későbbi nemzedékek érdemes őseivé.”

(Részletek a magyar írók 1956. december 28-án közzétett “Gond és hitvallás” c. nyilatkozatából.)

A dorogi bányavidék mélye

Vidékünkön máig emlegetik a régi bányászsorsokat. A kezdeti káprázat után, már a 60-as, 70-es években rémtörténetek keringtek a sújtólégről, a kínról és a koszról, meg a teljhatalmú párttitkárokról. Az „élelem béréért” lassanként mindenki zsarolhatóvá vált. Csolnokon rabokat dolgoztattak, Sárísápon a falu felét nem merték megkereszteltetni, akadt olyan, aki kénytelen volt húsz kilométert kerékpározni Annavölgyre, a betevő falatjáért, neki ez lett a mindennapos keresztútja. Sokakat az Eternitből százalékoltak le, őket a de-

pressziójuk sodorta tovább a korai májzsugorba. A Cementgyár kéményei emberöltőn át „havazták” a környéket, de ebből nem bűnbánat lett, hanem asztma származott.

A napi küszködés átírta a történelmet. „Isten ostora” immár nem Attila, a király volt, hanem a tatabányai „Elvtárs”. Ő tartotta sokáig sakkban az iskolákat, gyárakat, az érsekséget, egyszóval élőket és holtakat. Piskén, Bajóton ekkoriban egy-egy hittanbeírás valóságos ütközteté vált: az anyák hite ütközött az apák keservével. Így az, ami alkalom lett volna a hitvallásra, családi drámába fordult. A templomok kiürültek, számos pap megzavarodva elhagyta hivatását, az öngyilkosok száma meredeken emelkedett, miközben a „túlélők” bandákba verődve megtámadták a lábatlani éjféli misét, ledöntötték a táti út keresztjeit. A gaz ellepte Szentkeresztet, a kőbánya felfalta a fél Gerecsét, Almásfüzitő fertőzte a Dunát.

Ebbe a „szép új világba” szemlátomást belerokkant a test, eldurvult a lélek. Bár Öregkőről a távolban látszódott az esztergomi Bazilika kupolája, de az úgy borult a szemhatárra, amint József Attila hasonlata mondja: „Ha már elpusztul a világ, legyen a sírjára virág!” A hegyek, miként a tönkretett asszonyok, meddővé váltak, aztán a tárnák elnéptelenedtek, végül az altároiak fekete humora elnevezte a főterükre állított szobrot az „Utolsó Bányász”-nak. És Isten látta, hogy amit alkottunk az rossz. Ekkor este lett és reggel. És valami más kezdődött.

Élt akkoriban Epölön egy öreg pap, Dr. Erdős Mátyás, aki két doktorátust is szerzett és sok nyelven beszélt. Karrierjét Rómában kezdte, majd a térkép szélén végezte. Oszálytársai közé tartozott Kőnig, a bécsi érsek, Döpfner, a berlini bíboros, míg ő megmaradt, mint a „legyek ura”. Keménykötésű dörögként, azonban nem hagyta magát. Elfogadta a mellőzést, de soha meg nem alkudott. Felhasználva csavaros eszét és legendás humorát, messze a környék tekintélyévé vált. „Névnapok”, majd „templombúcsúk” fedőneve alatt összefogta régi tanítványait. A helyi barátkozások hamarosan továbbképzésekké, parányi „rabló-zsinatokká” fejlődtek. És láss csodát! A hit újra éledt, embereket mentett, családokat segített, akik később megalapozták az erkölcsi rendszerváltást.

A lelki tavasz első rügyeiként megszépültek a templomok. Példás gonddal bevezették a II. Vatikáni Zsinat újításait. Végre sikerült megállítani az addigi ijesztő sorvadást. Növekedett a hittanosok száma, megmaradtak a nálunk esketett jegyespárok. Ők kezdtek építkezni Dágon, Bajnán, Tokodon, Nyergesen és Leányváron, mert náluk született a több gyermek. A gyászolók fölfedezték, hogy jó az Isten, szép az Egyház, a temeté-

sek után beültek a templomba az elhunytak helyére. S többé nem csökkentünk, hanem lassanként többen lettünk. Ismét mertek az utcán a papnak köszönni, páratlan lelkesedéssel jöttek dolgozni, ha épült egy új plébánia, vagy szépült egy régi kápolna. A kispapokat tanulmányi kirándulásra felénk irányították, nálunk pihentek a szerzetesnövendékek, aztán, mintha megnyílt volna az ég és a föld, megérkeztek messzi földről az első lelkiigyakorlatozók.

A feledésbe merült kis falvak megteltek étellel. Ez a szellemi „klímaváltozás” eleinte rejtett volt. Mi ezen a vidéken a vendégeknek bűvőhelyet jelentettünk, számunkra viszont elérkezett a Szentatyától annyira sürgetett „új evangelizáció”. Ekkor már a 80-as évek vége felé jártunk. Vasárnap délutánonként nemcsak a nagy fiataljaink gyűltek össze a szélrózsa minden irányából, hanem az idősek is összefogtak. 10-20 falu közösen szervezett zarándoklatokat, színházlátogatásokat. Más-más község adott helyet az egyre sikeresebb „okos estéknek”. Itt szóhoz jutottak vendéglőadók, volt vita és ima, a meghívókat a polgármesterek és a plébánosok közösen írták alá. Az embertelen és istentelen régi rend tehetetlen volt, a tatabányai „Eltárs” eltűnt, mi meg egyre bátrabban feszegettük az addigi bilincseinket. Eljutottunk nemcsak a budapesti tüntetésre Nagy Imre újratemetése kapcsán, de vártuk Süttőtől Tátig az út mellett állva s közben bőrig ázva Mindszenty Bíboros Úr hazatérő koporsóját is. 1991 nyarán az egész bányavidék Esztergomban tolongott. Ott találkoztunk magával a Szentatyával. Teljesedett Jézus szava: „Éjszaka van, vagy nappal, a mag kicsírázik, és szárba szökken, maga sem tudja hogyan.” (Mk 4,27) Néhány év, néhány jó magyar, no meg tengernyi fohász elegendő volt, hogy ez a „táj-sebektől” sújtott, mélyen mérgezett nép visszanyerje életkedvét.

Ez az élet! A Krisztus telepítette szőlőtő mostanában termi újabb gyümölcsét, ami minden eddiginél nagyszerűbb, hiszen Szent Pál írta: „Most megmarad a hit a remény, a szeretet, de közülük legnagyobb a szeretet.” (1Kor 13,13) Ma már értjük, azért élünk át annyi mindent, hogy Jézus leckéjét tanuljuk. A szeretetért szenvedtünk, ezért nem állunk bosszút és nem követeljük a kártérítést. Becsüljük meg, őrizzük, gondoz-

zuk ezt az ajándékot. Ez a Bányavidék igazi mélye. Vele látjuk meg, hogy a miénknél van nagyobb baj is. Észrevesszük, kinek jön jól a jó szó, hol kell az együtt érző szív, az önzetlen tett. Megszépül tőle életünk, és a mai rászorulók éppúgy túlélnek a poklot, amint az annakidején nekünk is sikerült.

Balás Béla: A dorogi bányavidék mélye. Szent Erzsébet Levele 2004. december XII. évfolyam 4. szám 2-5. <https://adoc.tips/szent-erzsebet-levele632746fe6c342dadb697923c0e0a223e89919.html>

Harangozó Szilveszter vezérőrnagy (állambiztonsági főcsoportfőnök – KG) referátuma a történelmi egyházakon belüli illegális bázisközösségi és egyéb mozgalmakról²⁴

1982. május 21.

– részlet –

Egyházpolitikai és állambiztonsági szempontból elsősorban a **Bulányi-féle bázisközösség** és a **Regnum Marianum** felosztatott papi közösség tagjai által szervezett ifjúsági mozgalom érdemel kiemelt figyelmet. [...] A Bulányi-féle bázisközösségi mozgalom alapvető célja az őskeresztény katakomba egyházhoz való visszatérés, amely a világi és az egyházi hatalomtól függetlenül – ha kell, azzal ütközve – éli belső életét. [...] A mozgalom hatása ez idő szerint 2000 főre tehető, ebből megközelítően 250 tudatosan ellenséges, aktívan fellépő személy, közülük mintegy 60 papi személy. [...]

Céljuk, módszereik, körülményeik ismerete az egyházpolitika alkalmazása nyomán egyértelművé vált, hogy a mozgalom ellen állami adminisztratív eszközök alkalmazásának mellőzésével hosszú távú harcra kell berendezkedni. Olyan helyzetet kell teremteni, amelyben döntő módon mi határozzuk meg a harc helyét, formáját és módszereit. Mindezek alapján illetékes politikai és állami szervekkel egyetértésben kidolgoztuk operatív munkánk célkitűzéseit. Fő törekvésünk, hogy az ellenük folyó harc lehetőleg először: az egyház progresszív erőinek aktivizálásával, másodsor az egyházi keretek között, harmadszor az egyház fegyelmét, egységét bomlasztó tevékenységük ellen bontakozzon ki.

Ennek érdekében biztosítottuk a folyamatos, mélyreható felderítést. A megszerzett adatokat, egyházbomlasztó tevékenységet bizonyító dokumentumokat figyelemfelhívó céllal tervszerűen részben állami hivatalos úton, részben operatív módon eljuttattuk a Vatikánhoz, a Piarista Generációhoz, magyar egyházi vezetőkhez, a lojális egyházi erőkhöz. Ezzel sikerült a progresszív egyházi erőket velük szembeállítani, a mozgalom egyházbomlasztó tevékenységét, a harc központi kérdésévé és területévé tenni. Ezeket az adatokat felhasználtuk a bázisukon végzett operatív munkában is.

[...]

Egyházi vizsgálatokra és fegyelmi intézkedésekre került sor, amit operatív kombinációkkal és akciókkal segítettünk. Az intézkedések, fellépések soraikat megosztották, viták kezdődtek a mozgalom további sorsát, tevékenységét, taktikáját illetően. Sokan elbizonytalanodtak, illetve a bázisközösség másféle formájának kialakítását latolgatják. Továbbra is feladatunknak tartjuk elérni, hogy a jelenlegi nyílt ütközés időszakában a belső konfliktusok tovább csökkentsék egységüket, erejüket. Gondjaik, nehézségeik fokozása érdekében operatív információk felhasználásával széles körben ismertté tesszük a vezetők egyházi morált súlyosan sértő magatartásbeli hibáit és emberileg elítélendő személyiségjegyeit. [...]

A Regnum Marianum felosztott papi közösség a római katolikus egyházon belüli ifjúsági pasztorizációt (sic!) folytató irányzat. **Alapvető célkitűzése az ifjúság világnézeti és valláserkölcsi befolyásolása, az ifjúsági vezető elit kiválasztása, képzése.** Felosztatása után is ezt a tevékenységet illegálisan, a hatalommal gyakran ütközve folytatta. Az erőgyűjtés és megújulás lehetőségeinek biztosítása érdekében tartózkodtak a nyílt politikai és egyéb törvénybe ütköző cselekményektől...

[...]

Adataink alapján illetékes állami szervekkel egyeztetve úgy értékeltük, hogy a két illegációval szemben egy időben az egyház progresszív erői hatékonyan nem képesek fellépni, ezért egymással való érdekütközésüket tűztük ki célul. Tudomást kellett venni, hogy a legalitást vállaló regnumi vezetők tevékenységük kiszélesítéséhez nagy lehetőségekhez jutnak. Amint az várható volt, jelentős eredményeket értek el. Jelenleg mintegy 1500–2000 fő – zömmel középiskolás, főiskolás, egyetemista, fiatal értelmiségi – tartozik egyházi csoportjaikhoz. Ezekre biztosítják világnézeti és kis mértékben politikai befolyásukat. A jelenlegi helyzetben a közigazgatási és egyházkormányzati

²⁴ Tabajdi Gábor: A kádárizmus egyházpolitikája – a pártdirektíváktól a titkosszolgálati akciókig. Archív NET – XX. századi történeti források 2018, 18 (6).

<http://www.archivnet.hu/a-kadarizmus-egyhazi-politikaja-a-partdirektivaktol-a-titkosszolgalati-akciokig>

intézkedések útján kell csökkenteni a gyakori, tömegeket mozgató, demonstratív rendezvények szervezését. Egyidejűleg nekünk az illegális tevékenységet folytató regnumosokkal szemben alkalmaznunk kell a felderítő, ellenőrző tevékenységet folytatók ütköztetését. A Regnum a jelenlegi tevékenységi formájában potenciális veszélyt jelent, mivel a legális egyházi élet tevőleges résztvevőjeként továbbra is fenntartja a szándékát arra, hogy kellően megerősödve belülről gyakoroljon kényszerítő hatást az egyházi vezetésre, lojalitásuk csökkentésére, a fiatalok körében folytatott munkájuk szélesítésére.

A fentiekén kívül a katolikus egyházban a hierarchia irányítása alatt számtalan kisközösség működik. Ezekben a csoportokban ellenséges politikai tevékenység nem folyik, de zártságuk az ellenséges erők számára bizonyos behatolási lehetőséget tartalmaznak, ezért szükséges tevékenységük folyamatos figyelemmel kísérése. Egyébként is operatív intézkedést jórészt nem igényelnek.

Jelzet: MNL OL XIX-B-1-x-10-38-4-1982 – Eredeti, gépelt.

„Ahol a pártok körében vallásellenes törekvések mutatkoznak, azt ti magatok is látjátok (akkor még sokkal tisztábban, mint ma – KG) s lelkiismeretetek szerint az ilyen alakulatokat elkerülitek. Arra akartunk tehát csak rámutatni, hogy a keresztény okosság az ország mai helyzetében olyan szempontok mérlegelésére figyelmeztet, melyek a napi gondok és a hangos tülekedés zűrzavarában könnyen feledésben merülnek. (...) Mi azonban a világ és a történelem előtt nem merjük viselni azért a felelősséget, hogy Szent István országának pusztulását könnyelmű hallgatással és szemhunyással előmozdítottuk.”²⁵

„A kommunizmus támadása a vallás ellen nem lanyhult!”

„ – Nem vált-e időszerűtlenné ma, az enyhülés szakaszában a harc a kommunizmus ellen?

– Hazugság az egész enyhülés, különösen vallási, egyházi téren. A valóságban a kommunizmus támadása a vallás ellen nem lanyhult semmivel. Öngyilkosság volna beszüntetni a harcot – e hazug jelszó miatt – a kommunizmus istentelen tanítása ellen.”²⁶

„A szabad világ általában megértette Mindszenty bíboros ellenállásának vallási jelentőségét, azt azonban már nem értette, hogy micsoda jelentősége volt ennek a harcnak Magyarországnak számára. (...) Magyarországon azonban újra és újra úgy alakult a helyzet, hogy a nemzeti függetlenség elvesztése a katolikus vallás komoly veszélyeztetését jelentette. Így Magyarországon magától értetődő volt, hogy az egyház nem várta meg a vallás közvetlen támadását (értsd: nem várta meg azt, hogy a vallást közvetlenül megtámadják – KG), hanem a nemzeti függetlenség védelmezésével próbálta meg a vallást biztonságban tudni. A tényállás megértését az is nehezítette, hogy a nyugat akkoriban nem látta a Vörös Hadseregnek a

---

²⁵ Közös püspöki körlevél tervezet Mindszenty József megjegyzéseivel 1945. május. Útkeresés két korszak határán – A Katolikus Szociális Népmozgalom 75. évfordulójára. Közi Horváth József Népfőiskola 2019. Felelős kiadó: Szalai Viktor. 117-118.

²⁶ Mindszenty bíboros válasza a venezuelai Caracasban tartott sajtókonferencián. Magyar Élet 1975. május 10. 9.

magyar kommunista rendszer felépítésében betöltött igazi szerepét. Az 1956-os októberi forradalom ebben a tekintetben is sokat segített.”²⁷

„Obwohl die freie Welt im allgemeinen die religiöse Bedeutung des Widerstandes Kardinal Mindszents richtig begriff, begegnete Sinn und Bedeutung, welche dieser Kampf für Ungarn hatte, nicht dem gleichen Verständnis. (...) In Ungarn hingegen gestaltete sich die Lage wiederholt so, daß der Verlust der nationalen Unabhängigkeit ernste Gefährdung der katholischen Religion bedeutete. So war es also in Ungarn selbstverständlich, daß die Kirche den unmittelbaren Angriff auf die Religion nicht abwartete, sondern versuchte, durch die Verteidigung der nationalen Unabhängigkeit auch die Religionsfreiheit zu sichern. Das Verständnis der Sachlage wurde auch dadurch erschwert, daß der Westen damals die Wahre Rolle der Roten Armee im Aufbau des ungarischen kommunistischen Systems nicht sah. Die Oktoberrevolution 1956 hat auch in dieser Hinsicht viel geholfen.”²⁸

Az 1989-es magyarországi politikai fordulatról

„Ebben az esztendőben (2019 – KG) ünnepeljük az 1989-es rendszerváltozás 30. évfordulóját. A magyarok ekkor döntöttek úgy, hogy véget vetnek a kommunizmus sötét időszakának és a szabadság útjára lépnek (...)” – így nyilatkozik a 2019-ben megjelent, az amerikai diplomaták Mindszenty bíborosról alkotott véleményét közreadó értékes dokumentumkönyv ²⁹ előszavában David B. Cornstein az Amerikai Egyesült Államok magyarországi nagykövete. Ehhez azonban az alábbiakat szükséges tudni.³⁰

Mindszenty bíboros az 1956-os szabadságharcról lejegyzett visszaemlékezéseiben ³¹ a következőképpen írja le és minősíti a szabadságharc eltiprását, az USA és az UN (United Nations: Egyesült Nemzetek Szervezete) magatartását.³²

---

²⁷ Mindszenty bíboros – írások hetvenedik születésnapjára. Szerkesztette: Dr. Vecsey József. Agyagosszergény, Közi Horváth József Népfőiskola 2017. Felelős kiadó: Szalai Viktor. 422.

²⁸ Kardinal Mindszenty – Beiträge zu seinem siebzigsten Geburtstag. Herausgeber: Dr. Josef Vecsey. Donau Verlag • München, 1962. 294-295.

²⁹ Deák András Miklós – Somorjai Ádám OSB – Zinner Tibor: Menedékben – amerikai diplomaták Mindszenty bíborosról 1957-1970. Magyar Napló • Írott Szó Alapítvány, Budapest, 2019. 9.

³⁰ <http://mek.oszk.hu/19400/19420/>

³¹ Mindszenty József 1956 – írások a hagyatékból. Szépmíves Kiadó 2016.

A kötet forrása: Magyarországi Mindszenty Alapítvány, Kézirattár

³² A második szovjet intervenció legfőbb indítóokáról Csonka Emil is részletes elemzést ad könyvében. „A magyar forradalom irodalmában, főleg a leveretés hatása alatt, megszülettek olyan tézisek is, hogy a második orosz beavatkozást a forradalomnak ez vagy az a mozzanata, elszietett gesztusa vagy radikális követelése váltotta ki. Jogos a kérdés, hogy akkor október 30-án miért hirdette meg egész kelet-európai politikája revízióját (az orosz impérium), s november 4-én miért indított mégis támadást Magyarország ellen? A szovjet vezetőséget még Suez sem bátorította fel annyira, mint egy másik körülmény, nevezetesen az, hogy meggyőződött: az Egyesült Államok *semmit sem kockáztat Magyarországot*, vagy a többi közép-kelet európai nép szabadságáért, a Szovjetunió nyugodtan megindíthatja a támadást, Amerikától nem kell tartania. *Ez volt a döntő!* Mihelyt Moszkva látta, hogy Magyarország leverése nem jár kockázattal, habozás nélkül megindult. A magyar forradalom irodalmának a nemzetközi aspektusokat vizsgáló számos műve olyan eszme-futtatást tartalmaz, amely abból indul ki, hogy nyugati, amerikai katonai beavatkozás nélkül is eredményesen lehetett volna segíteni Magyarországon, ha Amerika diplomáciája erélyesebb, s ha Amerika legalábbis katonai erejének és fölényének a tudatában, azzal arányosan kel a magyar ügy diplomáciai védelmére. A magyar szabadság és ezzel a közép-kelet európai népek szabadságának ügyét azonban Amerika a *pszichológiai csatatéren* veszítette el. Sok múlt azon, hogy melyik fél tudott hatásosabban fenyegetni vagy ijesztgetni, akkor is, ha fenyegetését nem is akarta

> A nagyvilág együttérzése szabadságharcos népem iránt felemelő, a hatalmak szófecsérlése és mozdulatlan tehetetlensége lehangoló. „*El kellett kerülni a világháborút*” – ez az érvelés volt az egyedül lehetséges, de ezért még gyűlöletesebb. Magyarország kétségbeesett felszólítása hősiességének példája után minden elzárkózás vagy lagymatagság nem más, mint megszégyenítő gyávaság. A nagyvilág hatalmai félték attól a Szovjet hatalomtól, amit a megcsonkított Magyarország iskolásai csúffá tettek a pesti utcákon. A kiáltásra semmi visszhang. Tudták, hogy én benn vagyok a nagy hallgatásban, számonkérés nélkül. (...) Luxemburg delegátusa mondotta: az UN jelszava: várni türelemmel, de közben Magyarország agóniája megtörtént. A civilizált világ keserűen bírálja a magyar ügyben az UN-t. Ha nem akart háborút kirobbantani – amit a Szovjet már kirobbantott –, mégis több megértést tanúsíthatott volna.

Jackson W. Baldwin, egyik legtekintélyesebb amerikai katonai író elítéli ezt a magatartást. „Magyarország magára hagyása szégyenteljes, gyalázatos eseménye történelmünknek. Szavak voltak, tettek nem. Ezalatt az orosz tankok letiporták a felkelőket, noha azok ügye a mi ügyünk volt. Támadó állásba rendelhattük volna hadiflottánkat a Földközi-tengeren. Amikor a Szovjet rakétákkal fenyegetőzött, ugyanazzal felelhattünk volna neki. Katonai készültséget vagy legalább részleges mozgósítást rendelhattunk volna el.

Amerikai repülőgépek fegyverekkel, hadianyaggal és gerilla háborúra kiképző szakemberekkel siethettek volna a szabadságharcosok segítségére. Megszakíthatták volna Moszkvával a diplomáciai összeköttetést. Ez kellett volna a morális álláspont mérvéig.”

Mennyivel más ez, mint Eisenhower volt elnök szánalmas mentegetőzése a morális kötelességgel szemben mindjárt a mulasztás után: „*Nem ígértünk segítséget.*”

Az USA a múltban oda is adott segítséget, ahová nem ígért, ahonnan nem kérték. Fájdalom, nem csak ölbe tett kéz volt mifelénk, de pozitív segítség Moszkva, és ezzel Kádárék felé. A State Department (Külgügyminisztérium – KG) Tito közbeiktatásával értesíti Moszkvát a magyar szabadságharc győzelme után, kábeltávírral: „*The Government of the USA does not look with favour upon governments unfriendly of the S.U. on the borders of the S.U.*” („Az amerikai kormány nem szívesen látja a SZU-val barátságtalan kormányt a SZU határán.”)

1956. november 2-án ez az állam csak Magyarország lehet. A távirat értelme: Tito megsúghatná a Kremlnek, nyugodtan leteperheti Magyarországot. A State Department cáfolta

---

beváltani. Oroszok, az orosz polgárjogi mozgalom tagjainak véleménye szerint azonban *korántsem volt szó arról, hogy háború tört volna ki*. Elég lett volna, ha a Nyugat félreérthetetlenül tudtára adja a szovjet vezetőségnek, hogy nem tűri Magyarország eltiprását. A szovjet vezetőség semmiképp sem kockáztatta volna meg a világháborút. Az a feltevés és érvelés tehát, hogy a magyar forradalom nyugati megsegítése világháborúhoz vezetett volna, meglehetősen önkényes, s egyformán igazolni akarja a nyugati passzivitást és a szovjet intervenciót. Az adott esetben és időpontban a Szovjetunió nagyon is szorult helyzetben volt, háborúja népszerűtlen lett volna, így a tényleges háború veszélye meglehetősen kicsi volt. Ebben a helyzetben a határozott amerikai fellépés nem mulasztotta volna el hatását s Amerikának *a háborún kívül egy sor más diplomáciai-katonai eszköz állt rendelkezésére* ahhoz, hogy a Szovjetunióra nyomást gyakoroljon. Ehelyett Eisenhower elnök közvetve tudtára adta a Szovjetunióknak, hogy nincs mitől félnie. A magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi hatása és jelentősége számos vonatkozásban azonnal megmutatkozott. A forradalom pusztája ténye arra kényszerítette a szovjet kormányt, hogy csatlós-övezetében kevésbé radikális módszereket alkalmazzon. 1956 óta a Kreml egyik politikai maximája volt, hogy még egy Budapest, még egy magyar forradalomhoz hasonló esemény ne történhessék.” Csonka Emil: A forradalom oknyomozó története 1945-1956. Veritas München 1981. 498-508. http://eucharisztikuskongresszus.hu/pdf/CSE_Mindszenty_25.pdf

az ilyen távirat létét. Mr. Feighan népgyűlésen felolvasta a „nem létező” távirat szövegét. A State Department hallgatott.³³

Azóta a távirat hitelességét senki nem cáfolta meg. Az USA nem csak nem adott diplomáciai és gazdasági szankciókat, de a Magyarországra legellenségesebb állam hivatott közegén át egyenesen felbízta a Szovjetet Magyarország leverésére. Eisenhower nem csak szövetséges nem volt, amiben védekezik, hanem menlevelet küldött az agresszornak: indíts, fordulj vissza (Magyarország felé – KG)! Ennek megfelelően az UN-ban tudatosan eltagadta az időt. Az 5 napos vákuumban még a Nagy-kormány elismerésére, a semlegesség elismerésére sem volt idő.

Robert Murphy az US külügyet vezette, és úgy mondja: Álnok hitszegés történt! Nem mulasztás, közügy volt, hanem tevőleges bűn, borzalmas következményekkel. Az idegen bűn mindegyike összesűrítve a kábeltáviratban, Lenin, Sztálin, Hruscsov. És tetteik ismeretében tevőleges felbujtás. A fő és tanácsa követte el ezt. <³⁴

Tehát éppen az USA volt az, aki akkor indirekt módon ugyan, de megakadályozta azt, amit a magyar nemzet, a szabadságharcosok véghezvinni szándékoztak, nevezetesen egy keresztény alapokon nyugvó, orosz- és kommunistamentes Magyarország helyreállítását! Az 1945 és 1956 közötti ember- és Istenellenes állapotokat a magyar nemzet önszántából soha nem kívánta, azt idegen hatalom erőszakkal telepítette az országba és egész Közép-Kelet-Európába.

---

³³ Lásd ehhez még a következőket: i) >Hogy a szovjet gőzhenger meginduljon, arról gondoskodott az amerikai külügyminisztérium, amikor a Moszkvában levő követének elküldte az alábbi két táviratot. Ezekkel a táviratokkal biztosították a Szovjet kormányt arról, hogy: „Az Egyesült Államok kormánya nem tekinti Magyarországot, vagy a szovjet blokk bármely tagját potenciális katonai szövetségesnek.” (Charles Bohlen, az Egyesült Államok moszkvai nagykövetének emlékirataiban / Witness to History, 413.) „Az Egyesült Államok kormánya nem tekinti jó szemmel azokat a kormányokat, amelyek barátságtalan viszonyban vannak a Szovjetunióval.” (Brian McCauley, Hungary and Suez 1956. Journal of Contemporary History, 1981, 16, 777-800.)< In: Pongrácz Gergely: Corvin köz, 1956. 20-21. http://www.magtudin.org/Corvin_koz.pdf
ii) Borhi László: Hadüzenettől rendszerváltásig. Az Egyesült Államok és Magyarország, 1941–1991. Akadémiai doktori értekezés, Budapest, 2010. 125-142. http://real-d.mtak.hu/369/4/borhilaszlo_5_mu.pdf
iii) Borhi László: Nagyhatalmi érdekek hálójában. Az Egyesült Államok és Magyarország kapcsolata a második világháborútól a rendszerváltásig. Osiris Kiadó – MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpont Történettudományi Intézet Budapest, 2018. 149-172.

³⁴ Mindszenty József 1956 – írások a hagyatékából. Szépmíves Kiadó 2016. 70-73.

A kötet forrása: Magyarországi Mindszenty Alapítvány, Kézirattár

Mindszenty bíboros levele König bíboroshoz. Fordítás az angol fordításból
A State Department 63143. sz. távirata a budapesti nagykövetséghez
Washington, 1967. november 1.

Beérkezett példány jelzete: Bp Cardinal Files, 3. do., 8. gy.

Hivatali példány jelzete: EE 12. do., 6. gy. (számos javítással a szövegen)

Eredeti példány jelzete: Central Files, 3071. sz. do., SOC 12-1 HUNG

Hiv.: Budapest 562⁸⁷¹

1. Mindszenty bíboros König bíborosnak írt latin nyelvű levelét október 27-én este kézbesítettük az apostoli delegációnak.

871 A budapesti nagykövetség 1967. október 27-én küldte meg a latin nyelvű eredeti szöveget, 562. sz. táviratában. Ezt a latin nyelvű levelet Raimondi érsek érthetetlennek tartotta. A latin változathoz készült fordításunkat lásd in: *Somorjai Á.*: Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása, III/2., i. m. 74–76.

2. Az alábbi a lehető legjobb fordítás, amit be tudunk szerezni:

Idézet:

Arra lehet és arra is kell következtetni, hogy a másik oldal zsarolást szándékozik gyakorolni. Nem egyeztem bele sem a heves (hirtelen) távozásba, sem abba, hogy elhamarkodottan induljak el a legáldottabb atyához. És mindezt előbb [tegyem meg], mint hogy az első nagykövet⁸⁷² megérkezne, akivel együtt kell laknom és élnem. Más kiút hiányában csak a rezsimnek adhatom át magamat.

Nyugtalanság és aggodalom tölt el: a rémálmok démonának jele – népirtást és egy kicsinynek tekintett nemzet árulóját felidézve – és én egy és ugyanazon fedél alatt élünk.⁸⁷³

Nem tűnik tanácsosnak, hogy Eminenciáddal Rómába menjek, ahogy azt elképzeltük, mert azt nem lehetne úgy megtenni, hogy ne okozzunk kárt az Apostoli Szentszék tekintélyének, Eminenciádnak és a múltamnak. Nem önmagában, hanem a körülményekre való tekintettel. A Vatikánnal, a State Departmenttel és az apostoli delegációval. (amelyek eleddig a rezsimmel való kapcsolat elsődleges szereplői voltak), Európa és a világ napi sajtójával, csakúgy, mint az olvasóikkal el lehetne hitetni azt a feltételezést, hogy az alulírottat már legyűrték, és az el fogja fogadni a törvénytelen és ateista rezsim feltételeit. Ezt azért nem szabad megtenni, mert (1) a napi sajtó a Szent Koronát és a hercegprímást az ellentétel pozíciójába helyezte (olyan tárgyakéba, amelyeket be lehet cserélni) annak érdekében, hogy elérjék a távozást. Még rövid időre sem óhajtok ebben a fényben megjelenni. Továbbá azért sem [szabad ezt megtenni], mert (2) a néhai János pápa, Eminenciádon keresztül, kinyilvánította: a követséget a[z alkotmány]jogi státuszom és tekintélyem sérelme nélkül fogom elhagyni. Ezután úgy tájékoztattak, hogy [minden] nehézség nélkül távozhatok így. Velem nem konzultáltak. Eminenciád bizonyosan úgy gondolta, hogy az esély 50-50 százalékos. Ezt követően volt a feltételem és nem a reményem: javulás következzen

872 Első legátus, aki nem más, mint maga König bíboros, 1963. április 18-án. Ennek a látogatásnak dokumentált leírását lásd: *Somorjai Á.: Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása*, II., i. m. 67–80.

873 Itt az angol fordítás egyszerűsít. A latinból így fordítottuk: „Szorongás és aggodaloma sorsom: Ephialtész jele megtestesítője? – a népirtó és a kicsinek tartott nemzet árulója – és én egy és ugyanazon fedél alatt élünk.” Ephialtészt, aki Mindszenty-nél Kádár János egyik neve, az angol fordítás a „rémálmok démonának jele” kifejezéssel írja körül. (A másik: Heródes.) – Ephialtész a görög áruló, aki segített a támadó perzsáknak Thermopülainál, megmutatta a titkos ösvényt, és így hátba tudták támadni a spártaiakat. – A „kicsinynek tekintett nemzet” Kádár leleménye, amit Mindszenty nem tud elfogadni. – Az „ugyanazon fedél” arra utal, hogy Mindszenty számára az amerikai követség – a Parlament közelében – nem volt külföld, hiszen területi illetékessége itt is csorbíthatlan, hiszen az esztergomi főegyházmegye területére esik. Az egyházjog ugyanis nem ismeri a területenkívüliséget fogalmát.

be az egyház, és közvetett módon hazánk helyzetében. És aztán jött az elhagyatottság förtelme.⁸⁷⁴ Eminenciád jól tudja, hogy nem áll szándékomban a szükségesnél jobban meghátrálni, mivel, hogy kárhozát tárgya vagyok. Az első megközelítés, majd a múltban tett továbbiak egyáltalán nem voltak képesek arra, hogy megváltoztassák a néhai pápa okait. És a hetvenöt életévem sem képes bármilyen előnyt kínálni a legellenségesebb ellenféllel szemben, aki mind miniszterként, mind első zszarnokként⁸⁷⁵ rendkívüli szorgalommal rövidíti meg az életemet. Akkor távoznék a legközelebbi külföldi országba,⁸⁷⁶ ha az egyházmegyém igazgatásában nem lesz szűkítés vagy változtatás, ha nem mondanak le a Szent Koronáról és tartozékairól, valamenyny tényező és körülmény teljes figyelembevételével. Onnét pedig, amennyiben arra engedélyt kapok, meglátogatnám a legáldottabb atyát, és fogadnám atyai jókívánóságait.

Az alapállásom az, hogy: abban a kevéske hátralévő évben, amelyet Isten kegyeskedik nekem megadni, nem mehetek szembe a múltbéli életemmel. A Közép-Európában diadalmas rezsim semmi jót nem fog teremteni, hacsak nem olyat, amit majd az ördög arat le. Mindszenty bíboros.

Idézet vége.

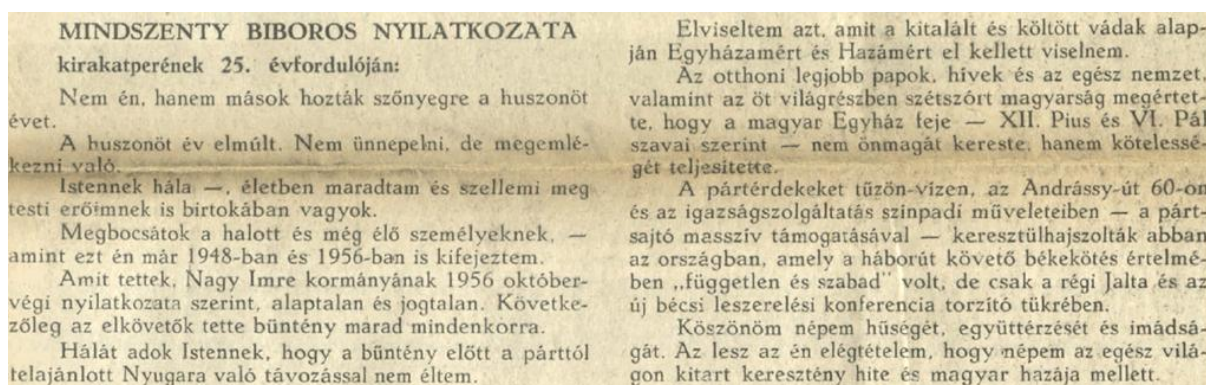
Rusk

874 Az „elhagyatottság förtelme”, latinul „abominatio desolationis”, mi a „kommunizmus szörnyűsége” kifejezéssel fordítottuk, lásd hozzá jegyzetünket in: *Somorjai Á.: Az Apostoli Szentszék és Mindszenty József kapcsolattartása, III/2., i. m. 151. 245. jegyzet.*

875 Értsd: Kádár János. Mindszenty stílusa általában enigmatikus, főleg, ha Kádárról szól.

876 A „külföld legközelebbi részébe”, azaz Bécsbe, amely a címzett, König bíboros székvárosa.

35

36

³⁵ Deák András Miklós – Somorjai Ádám OSB – Zinner Tibor: Menedékben – amerikai diplomaták Mindszenty bíborosról 1957-1970. Magyar Napló • Írott Szó Alapítvány, Budapest, 2019. 619-621.

³⁶ Mindszenty József: „Az lesz az én elégtételem”. Katolikus Magyarok Vasárnapja 81 (1974) február 10. 1.

Varga László SJ megemlékezése Mindszenty bíborosról

>Nem tudjuk, mi lett volna Mindszentyből, ha annak idején Mikes püspök kívánsága szerint a bécsi egyetemre kerül és ragyogó tehetségét tudományos munkába fekteti. Hajlama és képessége megvolt hozzá és aligha tévedünk, ha azt gondoljuk, bizonyára a történelmet választotta volna szaktárgyának. A mai kor szellemi fejlődése fölötté érdekelt, sokat olvasott tudományos műveket is, amint a beszédeiben használt sok idézetből kitűnik, észjárása és okfejtése azonban sajátosan magyar. Az élet és a kereszténység igazságát nem az elvont bizonyításban kereste, ő azt a valóságban és hatásaiban szemlélte és az elvont érvelés csak megerősítette abban, amit már régóta értett. Ez a kimondottan meglátó a valóságot a maga egészben, amúgy melegében ragadja meg. A finom értés képessége ez, amint Pascal elnevezte. Alig fejezte be a főiskolát, a kezdő káplán mindjárt könyvet ír az édesanyjáról.

Hitének bizonyossága zavartalan, nincsenek úgynevezett problémái s ezért minden erejét a föladatakra fordítja. Körülbelül úgy tanít, mint a szentatyák: az ész meg a szív természeténél fogva keresztény. Ezt mutatja a történelem, meg a mindennapi tapasztalás, mert csak a hitből fakadó élet boldog és erős. Gyermekkora óta világít benne a keresztény család példája, az édesanya rengeteg áldozata, amelyet azért vállal, hogy fia követni tudja az Isten hívását.

Alkotásra termett s azért sajátja volt az okosan számító gondolkodás. Ez a higgadt és éles elme óriási akarat szolgálatában állt. Mennyi volt ebben a természet ajándéka és mennyi a nevelés meg a gyakorlás hatása, aligha lehet eldönteni.

Hívei félve csodálták, de szerették is nagyon, mivel Mindszentynek szemefénye volt az elhagyott szegény. Mindegyiket számon tartotta és karácsonykor személyesen vitte nekik a bőséges ajándékot szíves köszöntéssel. A háború után országos arányban szervezte meg a nagyvonalú küzdelmet az éhínség ellen. Otthon és külföldön minden követ megmozdított, hogy élelmezni tudja főleg a Budapest romjai közt nyomorgó népet. Bámulatosan ismeri a magyar történelmet.

Mindszenty bíboros meg volt győződve, hogy a magyar egyháznak helyt kell állnia abban a küzdelemben, amely a kereszténység és az újpogányság között folyik. Akkoriban mondotta: „Fölriasztani az emberiséget és figyelmeztetni a fenyegető veszélyre, ez a mi történelmi helytállásunk értelme. És ez mindenképpen fontosabb annál, mint hogy átmenetileg megalázó egyezkedések árán enyhítsünk szenvedésünkön és javítsunk valami keveset a sorsunkon.“ Erről ma csak annyit mondhatunk: a roppant helyzet és a primás egyénisége nyilván megfelelt egymásnak és az ellenség kudarcra teljes volt, de abban a pártban már a legelemibb fogékonyság is hiányzik, hogy az ilyen szegényt érezzék. Talán az bántaná csak őket, ha valami előnyös aljasságra kínálkozó alkalmat elszalasztanának (itt egyértelműen a *kommunistákról* van szó – KG).

A néhai kispap, Sztálin egy napon elvégezte magával, hogy gazember lesz és neki való csatlóást talált Rákosiban. Azóta a cinkos cseléd száműzött, a vörös cárt pedig egykori rabszolgai állították pellengérré, akik életében reszketve táncoltak előtte. Mindszenty pedig fővárosa szívében hallgat, imádkozik és vasárnaponként angol nyelven hirdeti néhány idegennek az örök igazságokat. Dante kellene most, hogy ezt a pokoli és isteni színjátékot megírja. Úgy látszik, a mai művészet csenevész ahhoz, hogy ekkora mélységet meglátni és megjeleníteni tudjon.

Bármennyire rendkívüli is Mindszentyben az akaratérő, pontosan tudja, hogy erre a magaslatra senki nem képes fölemelkedni az élő Isten segítségével.<³⁷

Záró gondolatok

>A vallás kapcsolat Isten és az ember között és ez a kapcsolat az imádság révén válik egyre erősebbé. Az imádság az aktívan megélt vallás. Az imában az ember szíves kettesben van Istennel. Ezért nagyon szomorú és egyben sok lelki baj forrása az, ha valaki felhagy az imádsággal és így elszakad az a fonal, amely összeköt minket a mennyországgal.<³⁸

>Óvakodjatok a hamis prófétáktól! Arra kell odafigyelni, ami a háttérben áll. Az erkölcs legfőbb őrszeme (XII. Pius pápa – KG) kijelenti, hogy az önvédelem egyenlő és legális fegyverekkel megengedhető, sőt kötelező. Mi az Egyházat, az igazság pillérét és őret követjük. A béke fontos, de nem ez az egyetlen emberi jó. Attól félünk, hogy láncra verve kell megélnünk a békét. Nemcsak békéért imádkozunk, hanem békéért az igazságban. A békét követő szólamok mögött mi igazságot és szabadságot akarunk, de mindenekelőtt valódi békét Istennel.<³⁹

---

³⁷ Varga László SJ megemlékezése Mindszenty Józsefről 70. születésnapja alkalmából. In: Varga László SJ: Mindszenty egyénisége. Magyar Papi Egység 1962 Húsvét 3-13.

<http://www.ppek.hu/k1030.htm>

http://www.ppek.hu/facsimile/Magyar_Papi_Egyseg_1962_19_facsimile.pdf

³⁸ Igehirdetésem – Mindszenty József bíboros szentbeszédei az amerikai követségen 1957-1961. Szerkesztette, jegyzetelte és a bevezető tanulmányt írta: Fejérdy András. Magyarországi Mindszenty Alapítvány, Budapest, 2020. 74. /1958. május 11./

³⁹ Igehirdetésem – Mindszenty József bíboros szentbeszédei az amerikai követségen 1957-1961. Szerkesztette, jegyzetelte és a bevezető tanulmányt írta: Fejérdy András. Magyarországi Mindszenty Alapítvány, Budapest, 2020. 90. /1958. július 13./

Függelék

„Szent háború: Európa leigázása történik az iszlám által” beszélgetés Márfi Gyula veszprémi érsekkel

Veszprémi érsek: „Európa a bevándorlók számára háborús terület, nem alkalmazkodni, hanem hódítani jönnek”

Az európai ember életében Isten helyét elfoglalta a pénz és az élvezetek. **Az iszlám pedig elfoglalja Európát.** Nem fegyverrel, hanem hittel. Erről is beszélt **Márfi Gyula veszprémi érsek** a Naplónak nyilatkozva, hangsúlyozva, hogy amit mondott, az saját, személyes véleménye.

Az egyházi vezető hetekig fontolgatta, hogy megszólaljon-e a migránstémában, hiszen a katolikus egyház magyar képviselőinek korábbi nyilatkozatait szövegkörnyezetből kiemelve vagy más kontextusba helyezve komoly felzúdulás követte.

– Ugyanakkor a hívő emberek útmutatást várnak az egyházi vezetőktől: mi történik most, miért történik, mi a feladata a keresztény embernek?

– Véleményem szerint **Európa leigázása történik az iszlám által, még ha nem is fegyverekkel hanem hittel. A muszlimok számára ez szent háborút jelent,** és el kell ismernünk önfeláldozásukat: hajlandók kockára tenni életüket, átvágnak háborgó tengeren, több száz kilométert gyalognak rengeteg viszontagság között, hogy **megérkezzenek új hazájukba, Európába.** Ha az európai keresztényeknek lenne hasonló hitük, s virágoznék nálunk a kereszténység, a muszlimok nem jönnének ide.

– Tanulmányozta az iszlámot?

– Nem vagyok szakértő, de régóta foglalkozom a nagy világvallásokkal, így az iszlámmal is. Most újabban elolvastam Gerhard J. Bellinger Nagy valláskalauzából az ide vonatkozó 26 oldalt. Ebből tudom többek között, hogy **a muszlimok számára az a keresztény alapszabály, hogy nemes cél érdekében sem követhetnek el önmagában véve bűnös cselekedetet, nem érvényes. Adott esetben a hitetlenek becsapása, kirablása, megölése lehet akár kötelesség is.** (Vö. Korán 2. és 9. szúra.) Ugyanebből a műből megismerhetjük az iszlám államjog alapelvét. Eszerint a világ az emberiséggel együtt két részre oszlik: az egyik a dár aliszlám, **azaz iszlám terület** (ide tartozik most 19 ország, amelyekben az iszlám államvallás), a másik a dár alharb, **azaz háborús terület. A dzsihád (erőfeszítés) arra kötelezi a muszlimokat, hogy ezeket a területeket elfoglalják és iszlám uralom alá hajtsák.** (Vö. Bellinger, 214. oldal.) Nagyon fontos azt is tudnunk, hogy az iszlám (szemben például a hinduizmussal és a buddhizmussal) nem befelé forduló, individualisztikus, hanem kifelé forduló, kollektivistikus vallás. **A hitterjesztés elsősorban nem magányos misszionáriusok feladata, hanem a hívő tömegeké.** Úgy gondolom, hogy aki ezeket nem ismeri, a mostani népvándorlás legmélyebb okait sem ismerheti.

- Más felfogás szerint az emberek a háború, az éhezés, a halál elől menekülnek, és nekünk kötelességünk segíteni rajtuk.

- Újra mondom: **Európa számukra háborús terület, háborús területre pedig nem szokás menekülni.** Ez nem azt jelenti, hogy a háborúk (Afganisztánban, Líbiában, Irakban, Szíriában és másutt) nem játszanak szerepet, de csak másodlagosan. Ilyen másodlagos ok az ökológiai

katasztrófa is, amely az élettér beszűkülésével jár, és sok embert menekülésre kényszerít. De még talán megemlíthetjük az okok közt azt is, hogy egyes bevándorlók **génjeikben hordják a** (nem pejoratív értelemben mondott) **nomád életmódot, a hazátlanságot mint természetes életmódot.** Biztosan szerepet játszik a szegénység is, illetve a jobb életmód utáni vágy. Erre hivatkozunk a gazdasági bevándorlók esetében. A mostani népvándorlásnak azonban nemcsak okai vannak, hanem céljai is. (Hangsúlyozom ezt annak ellenére, hogy tudom: az okokat és a célokat nem lehet élesen megkülönböztetni.) Melyek a migráció céljai? Ezek közül is többet fel lehet sorolni. Itt van például az európai nagyvállalkozók vágyakozása az olcsó munkaerő (modern rabszolgák) után. **De megemlíthetjük egyes Európán kívüli nagyhatalmak törekvését Európa meggyengítésére.** Ezzel magyarázhatók olyan érthetetlennek tűnő dolgok, hogy az Európa iszlamizálásában érdekelt arab pénzvilág mellett **amerikai bankok is támogatják a migránsokat, kiket előszeretettel csak menekülteknek hívnak.** Egy kicsit talán ez az oka annak is, hogy a toleranciát fennen hirdetőik segítik a toleranciát alig ismerő migránsokat. A legfőbb cél azonban, amint már említettem, **a dzsihád,** amely arra kötelezi a muszlim tömegeket, hogy **hajtsák iszlám uralom alá a földet.**

– *De miért most akarják Európát iszlamizálni?*

– **Elsősorban azért, mert a muszlim tömegek vezetői jól látják, hogy megérett a helyzet a hitehagyott földrész elfoglalására. Segítséget jelent a teljesen elvilágiasodott európai vezetők (tisztelet a kivételnek)naivitása.** Ők nem számolnak a hit erejével, el sem tudják képzelni, hogy a széles tömegek vallásos meggyőzésében mekkora erő van. **Ők csak pénzben és napi politikában gondolkodnak. Olyan európai értékekről szónokolnak (például szabadságról és egyenlőségről), amelyek Európában már nem is léteznek. Az egyenlőséget összekeverik az egyformasággal (genderideológia), a szabadságot pedig a szabadossággal, amely saját szenvedélyeik rabjává teszi az európai polgárokat.** Jól jön a muszlimoknak a németek már-már idegbajos félelme is attól, hogy újra fajgyűlölőknek nevezik őket. (Pedig a fajimádat és a fajgyűlölet ellenszere nem másik véglet: a kozmopolita globalizmus, hanem a mértéktartó faj- és hazaszeretet.) Azt azonban szeretném hangsúlyozni, hogy a bevándorlók közt biztosan vannak menekültek is, illetve segítségre szoruló felebarátaink, akiket Jézus tanítása szerint segítenünk kell. (Magam is küldtem a karitászon keresztül pénzt is, takarót is.)

– *Őn szerint mi vár most Európára?*

- **Európa levetette magáról Krisztus szelíd igáját, most az a veszély fenyegeti, hogy nyakát Mohamed sokkal szigorúbb igájába hajtják.** Próféta nem vagyok, de azt tudom, hogy 1986-ban Európának jó egy százaléka volt még csak mohamedán, ma pedig már közel öt százaléka. A nyugati országokban ez az arány sokkal nagyobb. **Nem lehet kizárni, hogy 50 év múlva a muszlimok többségben lesznek, és akkor Európa valóban iszlám uralom alá kerül.** Üldözni valószínűleg csak a hitetleneket és az ő normáik szerint erkölcsteleneket (melegházások, melegfesztiválok, genderideológia, Charlie Hebdo-szintű folyóiratok, Isten-és vallásgyalázó megnyilvánulások) fogják. A hívő keresztényeket, zsidókat és más vallásúakat meg fogják túrni, különösen azokat, akiknek van szent könyvük (bibliájuk, arabul: koránjuk). **Az éveket azonban valószínűleg nem Jézus születésétől, hanem Mohamed prófétának Mekkából Medinába történt menekülésétől,** a hedzsrától fogjuk számítani (Kr. u. 622-től), heti ünnepnapunk nem a vasárnap lesz, hanem a péntek, a karácsonyt és a húsvétot pedig sokkal diszkrétebben fogjuk megünnepelni, mint most... Új keresztény templomok nem fognak épülni (mecsetek annál inkább), régi templomainkat azonban megtarthatjuk és fenntarthatjuk, ha önerőből erre képesek leszünk. A muszlimok is rendkívül sokfélék, és többségük békeszerető ember, de mindig lesznek közöttük szélsőséges csoportok, amelyek egy-egy templomot felgyújtanak, egy-egy imádkozó csoportot

felkoncolnak. Ezeket az iszlám állam is bűnözőknek fogja nyilvánítani, de nem biztos, hogy megtalálja és megbünteti őket.

– *A hívő ember felteszi a kérdést: mi lehet ezzel Isten terve?*

- Azt hiszem, a népvándorlás végső okára tetszett rákérdezni. **A migráció valószínűleg Isten büntetése.** A próféták egyértelműen állítják, hogy Izrael (Kr. e. 722-ben), illetve Jeruzsálem és Judea (Kr. e. 586-ban) azért esett el, mert a nép Jahve helyett a bálványokat imádta. Ha Európa elesik, annak is a modern bálványimádás (a pénz, a hatalom és a tiltott élvezetek imádása) lesz az oka.

– *A nem hívők sokat idézik Ferenc pápát, aki a menekültek mellett emelte fel a szavát.*

- Van némi mosolygató abban, hogy akik a pápai tévedhetetlenség dogmáját nevetségesnek tartják, most számon kérik tőlünk, miért nem fogadjuk el a Szentatya szavait egy olyan tárgyban, amelyre a tévedhetetlenség nem is vonatkozik. **A pápa csak akkor tévedhetetlen, ha hit és erkölcs dolgában az egész egyház számára kötelező tanítást ad. Itt nem erről van szó. A Szentatya azt kérte, hogy minden plébánia fogadjon be egy menekült szír családot. Nos, számos plébánia önmagát sem tudja fenntartani külső segítség nélkül. Azonkívül a bevándorlók túlnyomó többsége nem menekült, nem szír és nem család. A pápa megnyilatkozásait befolyásolja az a félelem is, hogy a muszlim országokban fokozódhat a keresztények üldözése. De arra is gondolt, hogy az ő szülei is bevándorlók voltak Argentínában. Ám bevándorlás és bevándorlás között is óriási különbségek vannak. A Szentatya szülei keresztényként mentek egy keresztény országba, így könnyen alkalmazkodtak új környezetükhöz. A muszlimok azonban nem tudnak és nem is akarnak alkalmazkodni. Ők, mint már mondtam, harci területre jöttek: nem alkalmazkodni, hanem hódítani.**

- *Visszatérhetnek-e Európa liberális államai a keresztény gyökerekhez, mit tehetnek a hívők ebben a helyzetben?*

- **Nem zárhatjuk ki annak lehetőségét, hogy Európa vezetőivel együtt megtérjen. Isten kegyelme mindenre képes.** De a megtérést elsősorban nekünk, hívőknek kell gyakorolnunk. Véget kell vetnünk az ilyen gondolkozásnak, hogy kicsit bémálokodom is, meg nem is, kicsit szeretlek is, meg nem is, veled, Uram, de nélküled. Sokat kell imádkoznunk és sokkal komolyabban kell vennünk keresztény hitünket. Halálosan komolyan kell vennünk a keresztény erkölcsöket, különösen a tízparancsolatot.

- *A nem hívők úgy érezhetik, ők ki vannak rekesztve ebből a megoldásból. Ők mit tehetnek?*

- Úgy vélem, a tízparancsolat nem csupán a keresztények számára követendő, hanem minden normális társadalmi rend alapja. Számukra elfogadhatóbb az a megfogalmazás, hogy ez a természet rendje, de attól még a tartalma örök érvényű és egyetemes. A ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, felebarátod feleségét, tulajdonát ne kívánd, tiszteld szüleidet: mindenki számára kötelező parancs. Ez az alapja nemcsak az örök üdvösségnek, hanem a földi boldogulásnak is.

Forrás: Napló

* * *

<https://metropolita.hu/2018/03/szent-haboru-europa-leigazasa-tortenik-az-izlam-altal-beszelve-marfi-gyula-veszpremi-ersekkel/>

A konferenciához kapcsolódó Hívek könyörgése

Pap: Terjesszük kérésünket bizalommal Atyánkhoz, a mindenható Istenhez, aki meghívott és vezet bennünket üdvösségünk útján. Mindig készséges szívvel és tudatosan fogadjuk kegyelmét, különösen most, amikor Fiának, Jézus Krisztusnak áldozatát bemutatjuk mindhalálig hűséges szolgája, Mindszenty József bíboros emlékkonferenciájának napján.

1/ Istenünk! A szentéletű püspökök gyönyörű koszorúja nőtt magyar földön a közelmúltban is, köztük három nagy, csodálatos, ragyogó főpap: Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök, Apor Vilmos győri püspök, vértanú és Mindszenty József bíboros, esztergomi érsek, hitvalló. A három nagy magyar püspök örömünk és dicsőségünk. Ez az öröm azonban egyben súlyos felelősséget is jelent. Add Urunk, hogy a szentéletű püspökök példáját követve minden magyar keresztény teljes erőbevetéssel álljon ki a mai, egyre inkább Isten- és emberellenes világban a keresztény hit és erkölcs köz- és magánéleti érvényre juttatásáért.

2/ Urunk Jézus! Mindszenty bíboros bátor volt, mindig a Te példádát követte, aki nem féltél a farizeusoknak, írástudóknak bűneiket szemükre vetni, nem féltél őket képmutatóknak, hazugoknak mondani, kígyóknak, viperáknak, fehérre meszelt síroknak nevezni. Add, hogy mi se féljünk sohasem az igazság kimondásától még akkor sem, ha ezért Isten ellenségeitől akár megvetést is el kell, hogy viseljünk. Ekkor Tertullian szavai vigasztaljanak bennünket: „Bizonyos vádlók vádja nekünk dicsőségünk”, amely dicsőségért egyedül Téged illessen hála!

3/ Szentlélekisten! Mindszenty bíboros a második világháború alatt és azt követően is megalkuvás nélkül nézett szembe az istenellenes hatalom bitorlóival, az istentelenség és az erkölcstelenség szennyes áradatával. Ahogyan egyik, háború utáni pásztorlevelében írta: „a magyar gyermek felé kezek nyúlnak, de ezek a kezek nem Jézus kezei, nem az Egyház karjai, hanem avatatlanok, nevelésre nem termettek karmai.” Add Urunk, hogy mi soha ne kérjünk kölcsön a sátántól kezet arra, hogy terveidbe beavatkozzunk, és ne engedd, hogy nemzetünk támasza helyett a nemzet mai ellenségeinek a támaszaivá váljunk!

4/ Szűz Mária, Égi Édesanyánk! Magyarországot – Szent István király példája nyomán – Mindszenty bíboros is Neked ajánlotta. Ez vallási és közjogi cselekedet volt. Add, hogy ezen felajánlások lelki gyümölcseként legyenek mindig megalkuvás nélküli hitvallók a mai magyar keresztények: püspökök, papok, világi hívek. Bátran, kompromisszumok nélkül hirdessék az örökérvényű igazságokat, hatékonyan védjék a magyar keresztény történelmi múltat, a szent tradíciókat, az emberi jogokat. Ma, amikor a világban egyre inkább az esztelenség tobzódik, bátran hirdessék az evangéliumot, a Tízparancsolatot, az erényeket, a természet törvényeit és a Szentlélek ajándékait. *Csak így lehet esély* tisztességes magyar jövő építésére!

5/ Szentháromság Egyisten! Ahogyan Mindszenty bíboros szellemi örökségében írta, „Isten az egyének és nemzetek jövőjét sokszor a lehetetlennek látszó holnapba rejtette el: nekünk kell nekilátnunk, hogy azt előhozzuk. Százados, tragikus és hősies küzdelmekben hazát veszítettünk. Ebbe a minket perzselő tűzvészbe persze mi magunk is beledobtuk száraz és mindig újra meggyújtott gerendáinkat: hitetlenségünket Istennel, szószegésünket és árusításainkat egymással szemben, káromkodásunkat, közéleti könnyelműségünket és legutóbb azt, hogy népünk kényelemszeretetből segédkezet nyújtott a magyarság termésének alattomos lekaszabolásához.” Ezért esedezve arra kérünk, bocsásd meg minden vétkünket és őszinte bűnbánatunk jutalmaként add meg nekünk a jóvátétel lehetőségét, valamint földi és majdan örök boldogságunkat is.

Pap: Mindenható Istenünk! Te légy a világító fény életünk útján. Értsük meg és fogadjuk el az üdvösség ajándékát. Add, hogy mindannyian bejussunk a Te országodba és dicsérhessünk Téged magyar szentjeink társaságában, Krisztus a mi Urunk által. Ámen.